

موسسه مطالعات بین المللی انرژی

پایش هفتگی تحوالات نفت ۴۹

شماره ۴۹ / هفته اول / شهریور ماه ۱۴۰۱

پژوهشکده اقتصاد انرژی

افزایش قیمت نفت خام با کاهش شدید ذخیره سازیها در امریکا

کاهش ذخایر نفت خام ایالات متحده در ژوئن ۲۰۲۲ به پایین ترین سطح از سال ۲۰۰۴

اصلاح کاهشی پیش بینی قیمت نفت در سال ۲۰۲۳ توسط بارکلیز

پیش بینی کاهشی گلدمن ساکس از رشد اقتصادی

تمهیدات اروپا جهت آمادگی برای مقابله با فصل سرما

آیا آمریکا می تواند آسیا را متقاعد کند که قیمت نفت روسیه را محدود کند؟

نیاز روسیه به تاسیسات ذخیره سازی نفت در میان تحریم های غرب

افزایش تولید یا تثبیت آن؟ کدامیک می تواند به سرمایه گذاری عربستان در انرژی های تجدیدپذیر کمک کند؟

انرژی پاک یا سوخت های فسیلی؟ وال استریت روی هر دو سرمایه گذاری می کند

مغایرت سناریوهای کربن زدایی شرکت های نفتی با توافقنامه پاریس

ادعای نمایندگان دموکرات کنگره مبنی بر تقویت استقلال انرژی ایالات متحده با تغییر نام لایحه آب و هوایی

تغییرات هفتگی نفت خام های شاخص

(دلار در بشکه)

تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	برنت موعدهار	تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	وست نگزاس	تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	سبداویک	هفته
۴٫۲	۱۰۵٫۵۲	۲٫۲	۱۰۰٫۱۰	۳٫۲	۱۰۸٫۸۲	هفته منتهی به ۲۲ ژوئیه ۲۰۲۲
۱٫۱	۱۰۶٫۶۶	-۳٫۳	۹۶٫۸۰	۰٫۲	۱۰۹٫۰۹	هفته منتهی به ۲۹ ژوئیه ۲۰۲۲
-۸٫۸	۹۷٫۲۸	-۵٫۷	۹۱٫۳۰	-۵٫۲	۱۰۳٫۴۱	هفته منتهی به ۵ اگوست ۲۰۲۲
۰٫۴	۹۷٫۶۲	۰٫۷	۹۱٫۹۲	-۱٫۴	۱۰۲	هفته منتهی به ۱۲ اگوست ۲۰۲۲
-۲٫۸	۹۴٫۸۸	-۳٫۱	۸۹٫۰۶	-۲٫۷	۹۸٫۲۲	هفته منتهی به ۱۹ اگوست ۲۰۲۲

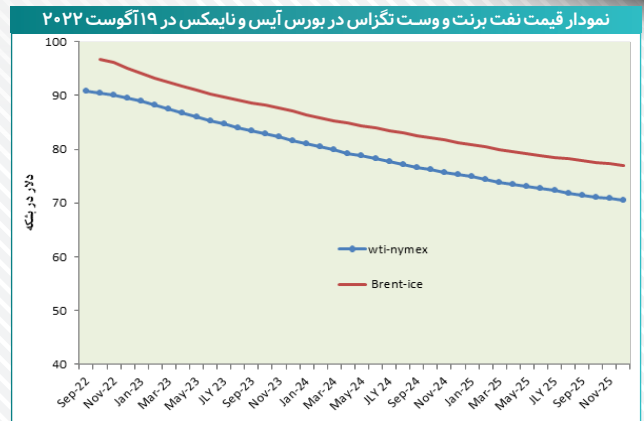
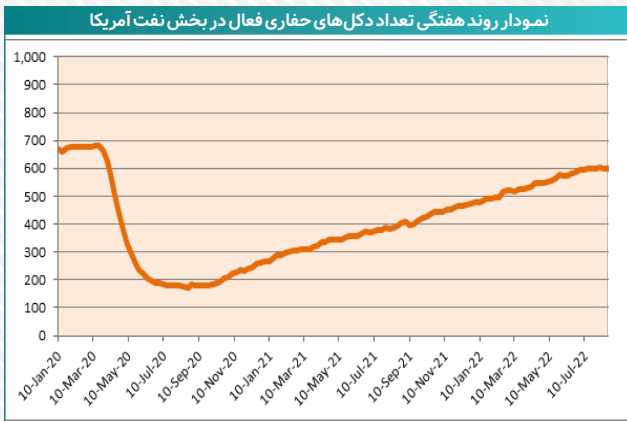
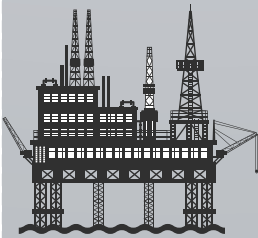
ارزیابی اهداف بلندپروازانه تولید نفت عراق طی دوره ۲۰۲۲-۲۰۲۸

تحولات بازار نفت در هفته منتهی به ۱۹ آگوست ۲۰۲۲

بررسی اثر تحریم‌ها بر فعالیتهای بین‌المللی شرکت‌های روسی

جاه طلبی آسیا برای کربن زدایی در عمل

اقتصاد نفت

اقتصادی حاکی از کاهش رشد چین به عنوان یکی از دلایل بزرگ بوده است. چین همچنین گزارش داد که عملکرد و واردات پالایشگاه‌ها در ماه ژوئیه ضعیف‌تر است، حتی اگر به ایجاد ذخایر نفت خود ادامه دهند. گلدمن تنها جایی نیست که نسبت به چشم انداز رشد چین بدبین شده است. بر اساس گزارش بلومبرگ، بانک Nomura همچنین پیش‌بینی خود را برای تولید ناخالص داخلی این کشور اصلاح کرد که بسیار بیشتر از گلدمن بود و آن را از ۳٫۳ درصد به ۲٫۸ درصد کاهش داد. اقتصاددانان این بانک در این باره اعلام داشته‌اند که پکن احتمالاً اقدامات بیشتری را برای جلوگیری از کندی انجام خواهد داد، اما ارائه و اجرای یک بسته محرک جامع در یک سال احتمال کمی دارد، در حالی که نیاز به حفظ کووید صفر باعث می‌شود اقدامات محرک مرسوم بسیار کمتر مؤثر واقع شود. هلند و کانادا نیز چشم انداز اقتصادی خود را برای چین در چند روز گذشته بازبینی کردند و نشان داد که بدبینی در جامعه تحلیلگران در حال گسترش است، زیرا چین به دنبال سیاست کووید صفر خود به مبارزه با شیوع کووید ادامه می‌دهد.

زغال سنگ را به عنوان تنها گزینه برای تولید برق مقرون به صرفه در بسیاری از مناطق از جمله بازارهای اروپای غربی و آمریکای شمالی، تبدیل کرد که سیاست‌های صریحی برای حذف تدریجی زغال سنگ دارند. معادن زغال سنگ و نیروگاه‌هایی که ۱۰ سال پیش فعالیت خود را تعطیل کردند، در آلمان شروع به راه اندازی کردند. اکنون به نظر می‌رسد آلمان حداقل ۱۰۰۰۰۰ تن زغال سنگ در هر ماه تا فصل زمستان بسوزاند. این یک چرخش بزرگ است، با توجه به اینکه هدف آلمان حذف تدریجی برق تولید شده از زغال سنگ تا سال ۲۰۳۸ بوده است. اتریش، لهستان، هلند و یونان نیز خود را برای راه اندازی مجدد نیروگاه زغال سنگ آماده می‌کنند، در حالی که واردات زغال سنگ چین افزایش یافته است و در ماه ژوئیه ۲۴ درصد افزایش یافته است، زیرا تولیدکنندگان برق خریدها را افزایش داده‌اند تا برق اوج تابستان را فراهم کنند. بخش برق چین با ۳۷۳۰ نیروگاه زغال سنگ دارای بیشترین تعداد نیروگاه زغال سنگ سوز است در حالی که آلمان، بزرگترین اقتصاد اتحادیه اروپا دارای ۶۳ نیروگاه است. افزایش واردات LNG نیز موثر بوده است، به طوری که اتحادیه اروپا ۲۱٫۳۶ میلیون تن LNG در نیمه اول سال ۲۰۲۲ وارد کرده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته افزایش چشمگیری یافته است. در یک سابقه تاریخی، اروپا اکنون بیشتر از گاز روسیه، ال ان جی آمریکا را دریافت می‌کند.

پیش‌بینی کاهش گلدمن ساکس از رشد اقتصادی

گلدمن ساکس پیش‌بینی خود برای رشد اقتصادی چین را از ۳٫۳ درصد به ۳ درصد در سال جاری تغییر داده است. بلومبرگ در گزارشی درباره این خبر خاطرنشان کرد که داده‌های ماه جولای نشان دهنده عمیق‌تر شدن بحران مسکن همراه با ادامه محدودیت‌های کووید است که در راس آن تصمیم غیرمنتظره اخیر بانک مرکزی این کشور برای کاهش نرخ‌های بهره است. رشد اقتصادی آهسته‌تر به معنای کاهش قیمت نفت است که مورد استقبال سایر مصرف‌کنندگان بزرگ قرار می‌گیرد که ماه‌ها تلاش کرده‌اند تا قیمت‌ها را پایین بیاورند. در واقع، بیش از یک هفته است که در میان شرایط سخت بر رشد اقتصاد جهانی، نفت خام برنت و WTI زیر ۱۰۰ دلار معامله می‌شوند. دلایل متعددی برای این امر وجود داشته است، اما داده‌های

تمهیدات اروپا جهت آمادگی برای مقابله با فصل سرما

مدت کوتاهی پس از بحران روسیه و اوکراین در اواخر فوریه، ده‌ها کشور منطقه یورو متعهد شدند واردات گاز طبیعی روسیه را به شدت کاهش دهند یا به محض توانایی آن را به طور کامل متوقف کنند. این کشورها چندین اقدام تهاجمی برای تکمیل ذخایر گاز طبیعی خود قبل از فصل زمستان انجام دادند، از جمله دستیابی به یک توافق سیاسی برای کاهش مصرف گاز تا ۱۵ درصد تا زمستان آینده و اکنون این احساس رو به رشد وجود دارد که اروپا نه تنها ممکن است به اهداف گازی خود برسد بلکه از آنها نیز فراتر رود. دولت‌های اروپایی نگران بودند که کاهش عرضه روسیه از طریق خط لوله اصلی گاز خود به آلمان باعث شود که بسیاری از آنها برای فصل زمستان ذخایر کافی نداشته باشند. با این حال، بسیاری از کشورهای اروپایی با تغییر گاز به زغال سنگ برای برخی نیروگاه‌ها، کاهش پیوسته تقاضای گاز و افزایش واردات گاز طبیعی مایع (LNG) موفق به ایجاد ذخیره‌سازی فراوان گاز شده‌اند. اختلالات عرضه انرژی ناشی از جنگ روسیه با اوکراین، قیمت LNG را حتی بالاتر برد و

تحولات بازار نفت

افزایش قیمت نفت خام با کاهش شدید ذخیره سازی ها در آمریکا

میان تقطیر ۸۰۰ هزار بشکه افزایش یافت. قیمت نفت در اوایل این هفته به پایین ترین حد خود در شش ماه گذشته رسید، اما پس از گزارش موسسه نفت آمریکا مجدداً افزایش یافت. زیرا نشان می داد که تقاضا برای نفت، علی رغم شرایط چالش برانگیز اقتصادی ثابت مانده است. یکی از تحلیلگران نفتی از Fujitomi Securities در این هفته به رویترز گفت کاهش ذخایر بنزین ایالات متحده برای دومین هفته متوالی به سرمایه گذاران اطمینان داد که تقاضا انعطاف پذیر است و باعث خرید می شود. با این حال، انتظار می رود بازار نفت به دلیل نگرانی ها در مورد رکود بالقوه اقتصاد جهان، تحت فشار باقی بماند. این نوسانات همچنین به دلیل ادامه عدم اطمینان در مورد توافق هسته ای ایران است. یکی دیگر از عواملی که به نوسان قیمت ها دامن می زند، آمار تقاضای نفت چین است که ضعیف تر از آن چیزی است که مورد انتظار بود.

پس از اینکه اداره اطلاعات انرژی آمریکا کاهش ذخیره سازی نفت را ۷٫۱ میلیون بشکه برای هفته منتهی به ۱۲ اوت برآورد کرد، قیمت نفت خام افزایش یافت. این در مقایسه با ۵٫۵ میلیون بشکه افزایش ذخیره سازی نفت در هفته گذشته است. همچنین موسسه نفت آمریکا (API) کاهش متوسط ذخیره سازی نفت خام را ۴۴۸ هزار بشکه برای هفته منتهی به ۱۲ اوت برآورد کرده بود. بر اساس گزارش اداره اطلاعات انرژی آمریکا، میزان ذخایر بنزین در هفته گذشته ۴٫۶ میلیون بشکه کاهش یافت و میانگین تولید بنزین در هفته گذشته ۱۰ میلیون بشکه در روز اعلام شد. در این مدت ذخیره سازی فرآورده های

کاهش ذخایر نفت خام ایالات متحده در ژوئن ۲۰۲۲ به پایین ترین سطح از سال ۲۰۰۴

یک رکورد بالا بود. با توجه به افزایش قیمت نفت خام بین المللی، ظرفیت محدود پالایشگاه در ایالات متحده، تقاضای قوی علی رغم قیمت های بی سابقه و ذخایر پایین چند ساله سوخت در ایالات متحده، آستانه ۵ دلاری انتظار می رفت.

بر اساس آخرین داده های ابتکار مشترک آمار نفتی (JODI) در روز چهارشنبه، ذخایر نفت خام در ایالات متحده با ۲۱٫۸ میلیون بشکه کاهش به ۹۱۵٫۸ میلیون بشکه در ژوئن رسید که پایین ترین سطح از سال ۲۰۰۴ بود. از سوی دیگر، طبق داده های JODI، موجودی فرآورده ها با ۳۴٫۱ میلیون بشکه افزایش به ۶۵۰٫۵ میلیون بشکه رسیده است.

با این حال، پس از اواسط ژوئن، ترس در بازارهای جهانی از رکود در بسیاری از کشورها منجر به فروش شدید نفت شد و قیمت نفت به زیر ۱۰۰ دلار در هر بشکه کاهش یافت. در نتیجه کاهش قیمت های بین المللی نفت خام، با افزایش عرضه و افزایش نگرانی ها در مورد اقتصاد، میانگین قیمت بنزین در ایالات متحده در هفته گذشته برای اولین بار از اوایل ماه مارس به زیر ۴ دلار در هر گالن کاهش یافت.

سطح پایین ذخایر نفت خام در ایالات متحده در ماه ژوئن مصادف شد با آخرین افزایش قیمت نفت در روزهای ابتدایی ماه، زمانی که اتحادیه اروپا تحریم واردات نفت خام و فرآورده های نفتی روسیه از طریق دریای را اعلام کرد تا در اوایل سال ۲۰۲۳ با قدرت کامل وارد شود. در هفته دوم ژوئن، قیمت بنزین در ایالات متحده جهش کرد و از میانگین ۵ دلار در هر گالن فراتر رفت که

تا ۱۷ آگوست، میانگین قیمت بنزین ۳٫۹۴۳ دلار در هر گالن بود که نسبت به ۴٫۵۳۲ دلار در هر گالن در ماه گذشته کاهش داشت، اما همچنان در مقایسه با میانگین سال گذشته ۳٫۱۸۳ دلار به ازای هر گالن، بالاتر بود.

اصلاح کاهش‌ی پیش‌بینی قیمت نفت در سال ۲۰۲۳ توسط بارکلیز

نفت روسیه و افزایش نگرانی‌های بازار مبنی بر کاهش رشد اقتصادی یا رکود در راه است. بانک بریتانیا اعلام کرد، زمانی که تحریم اتحادیه اروپا به طور کامل در اوایل سال ۲۰۲۳ وارد عمل شود، انتظار می‌رود عرضه نفت روسیه به میزان ۱/۵ میلیون بشکه در روز در مقایسه با سطوح قبل از حمله روسیه به اوکراین کاهش یابد.

به گفته بارکلیز، با این حال، کاهش قیمت نفت ممکن است محدود باشد، زیرا گروه اوپک پلاس ممکن است سال آینده تصمیم بگیرد که در صورت کاهش تقاضای جهانی نفت در یک رکود خفیف، مقداری از عرضه را از بازار حذف کند. چندین بانک اخیراً پیش‌بینی قیمت نفت خود را با توجه به عرضه همچنان انعطاف‌پذیر روسیه و رکود مورد انتظار در اقتصادها و تقاضای ضعیف‌تر نفت کاهش داده‌اند.

در اوایل ماه جاری، گلدمن ساکس نیز پیش‌بینی قیمت برنت خود را برای این سه ماهه به ۱۱۰ دلار در هر بشکه تغییر داد که از پیش‌بینی قبلی ۱۴۰ دلار در هر بشکه کاهش یافته است، اما بانک سرمایه‌گذاری همچنان معتقد است که احتمال افزایش قیمت نفت قوی است. گلدمن ساکس همچنین پیش‌بینی قیمت برنت در سه ماهه چهارم خود را به ۱۲۵ دلار در هر بشکه تغییر داد که از ۱۳۰ دلار در هر بشکه که قبلاً پیش‌بینی می‌شد کاهش یافت. با این حال، پیش‌بینی سال ۲۰۲۳ بدون تغییر در ۱۲۵ دلار در هر بشکه باقی ماند.

عرضه انعطاف‌پذیر نفت روسیه و مازاد مورد انتظار در بازار، بارکلیز را بر آن داشت تا پیش‌بینی خود از قیمت نفت برنت را از ۱۱۱ دلار در هر بشکه که قبلاً انتظار می‌رفت به ۱۰۳ دلار در هر بشکه در سال جاری و سال آینده کاهش دهد. این بانک همچنین چشم‌انداز خود از قیمت کوتاه‌مدت نفت خام WTI را ۸ دلار در هر بشکه کاهش داد و انتظار داشت که نفت ایالات متحده در سال ۲۰۲۲ و ۲۰۲۳ به طور متوسط ۹۹ دلار در هر بشکه باشد.

اوایل روز سه‌شنبه، قیمت‌های نفت خام دبیو تی‌آی زیر ۹۰ دلار و ۸۹ دلار در هر بشکه معامله می‌شد و برنت پس از رکود روز دوشنبه به دنبال آمارهای ناامیدکننده اقتصادی از چین، به ۹۴ دلار در هر بشکه رسید و نگرانی‌ها از تقاضا را در بزرگترین واردکننده نفت خام جهان برانگیخت.

دو ماه پیش، بارکلیز پیش‌بینی قیمت نفت خود را به ۱۱۱ دلار در هر بشکه برنت با اشاره به تأثیرات تحریم اعلام شده اتحادیه اروپا بر واردات دریایی روسیه و تأخیر در تمدید توافق هسته‌ای ایران، افزایش داد. بارکلیز اکنون در یادداشتی که رویترز منتشر کرده است، می‌گوید، فروش اخیر نفت نتیجه عرضه انعطاف‌پذیر

تحولات سیاست‌های راهبردی و ژئوپلیتیک

کاهش تخفیف نفت روسیه می‌تواند یکی از دلایل کاهش حجم صادرات به آسیا باشد. مورد دیگر می‌تواند این باشد که ذخیره سازی نفت خام ارزان قیمت روسیه هم در هند و هم در چین خوب پیش می‌رود. کلاید راسل، خبرنگار رویترز، در ستون اخیر خود پیشنهاد کرد که این تغییر جهت جریان نفت روسیه باعث می‌شود روسیه «به طور فزاینده‌ای برای فروش نفت خام خود به تنها دو کشور متکی باشد». او خاطر نشان کرد که هند و چین اکنون بیش از ۴۰ درصد از صادرات روسیه را به خود اختصاص می‌دهند که در مقایسه با سال گذشته افزایش زیادی یافته است. مسئله این است که این اتکال متقابل است. چین برای سال‌ها بزرگترین خریدار نفت روسیه بوده است و روسیه به بازارهای جدیدی برای نفت خام خود به ویژه پس از اجرایی شدن تحریم اتحادیه اروپا در پایان سال جاری نیاز دارد. زمانی که این تحریم اجرایی شود، قیمت جهانی نفت، بدون توافق هسته ای ایران، به شدت افزایش خواهد یافت و چین و هند، همراه با خریداران کوچکتر مانند ترکیه، مصر و حتی سریلانکای مشکل دار، برنده خواهند بود و دسترسی خود را به نفت خام روسیه با قیمت‌های ترجیحی حفظ می‌کنند.

جای تعجب نیست که آژانس بین‌المللی انرژی در اوایل ماه جاری اعلام کرد تحریم‌های غرب تأثیر محدودی بر تولید نفت روسیه داشته است و خاطر نشان کرد که در ماه ژوئیه، تولید نفت خام روسیه تنها ۳۱۰۰۰۰ بشکه در روز کمتر از سطح قبل از بحران اوکراین بود.

با استفاده از روش ذخیره‌سازی در ذخایر سنگ نمک باشد». کمبود ذخیره نفت مانع بزرگی بر سر راه صادرات نفت روسیه در هفته‌های اول پس از حمله روسیه به اوکراین بود، زمانی که خریداران شروع به اجتناب از نفت خام و محصولات روسیه کردند و مطمئن نبودند غرب با تحریم نفت روسیه چه واکنشی نشان خواهد داد. در نتیجه، روسیه مجبور به کاهش تولید شد و این همیشه یک خطر است زیرا ممکن است برخی از چاه‌ها و مخازن دیگر هرگز دوباره راه اندازی نشوند. کارشناسان روسی اذعان می‌کنند: «به نظر می‌رسد نبود سیستم ذخیره سازی هیدروکربن‌های مایع یک خطر استراتژیک برای نفت و گاز داخلی این کشور است. مقامات در ماه آوریل گفتند که روسیه در حال کار برای ساخت چنین تاسیسات ذخیره نفتی است.

آیا آمریکا می‌تواند آسیا را متقاعد کند که قیمت نفت روسیه را محدود کند؟

زمانی که بریتانیا و ایالات متحده واردات نفت روسیه را ممنوع کردند و اتحادیه اروپا تحریم‌هایی را تصویب کرد، تجارت نفت روسیه بسیار سخت‌تر شد. گزارش رسانه‌ها این استدلال را برجسته کردند که روسیه احتمالاً نمی‌تواند آسیا را به عنوان بزرگترین مشتری نفتی خود جایگزین اروپا کند. چیزی که به طور گسترده در مورد آن بررسی صورت نگرفته بود، وابستگی چین و هند به نفت وارداتی، هر نوع نفت وارداتی سازگار با تاسیسات پالایشگاهی آنها و اهمیت قیمت‌ها برای هر دو، با توجه به اندازه و وابستگی وارداتی آنها بود و هر دو کشور قطعاً از تحریم‌های غرب استفاده کردند.

نفت خام روسیه از ماه مارس با تخفیف نسبت به شاخص‌های جهانی معامله می‌شود. این تخفیف برای خریداران در چین و هند مفید بوده است. در همین حال، بر اساس داده‌های گمرک چین در ماه می، روسیه در اوایل سال جاری به بزرگترین تامین‌کننده نفت چین تبدیل شد و از عربستان سعودی، شریک اوپیک پلاس، پیشی گرفت. همچنین در هند نیز به دلیل تخفیفی که نفت خام روسیه با آن به فروش می‌رسد، از عربستان پیشی گرفت.

نیاز روسیه به تاسیسات ذخیره سازی نفت در میان تحریم‌های غرب

کارشناسان و مقامات صنعتی روسیه می‌گویند که روسیه برای کمک به صنعت نفت و تجارت نفت خود با تحریم‌های غرب به تاسیسات ذخیره سازی نفت استراتژیک نیاز دارد. بر اساس تجربه شوروی و جهان، باید امکان ایجاد مخازن نفتی با حجم حدود ۱۴۰ میلیون تن و مخازن مشابه برای فرآورده‌های نفتی را در نظر گرفت. کارشناسان صنعت روسیه می‌گویند: «از نظر سازمان‌دهی و فناوری، این باید یک سیستم توزیع شده مرتبط با زیرساخت‌های حمل و نقل و

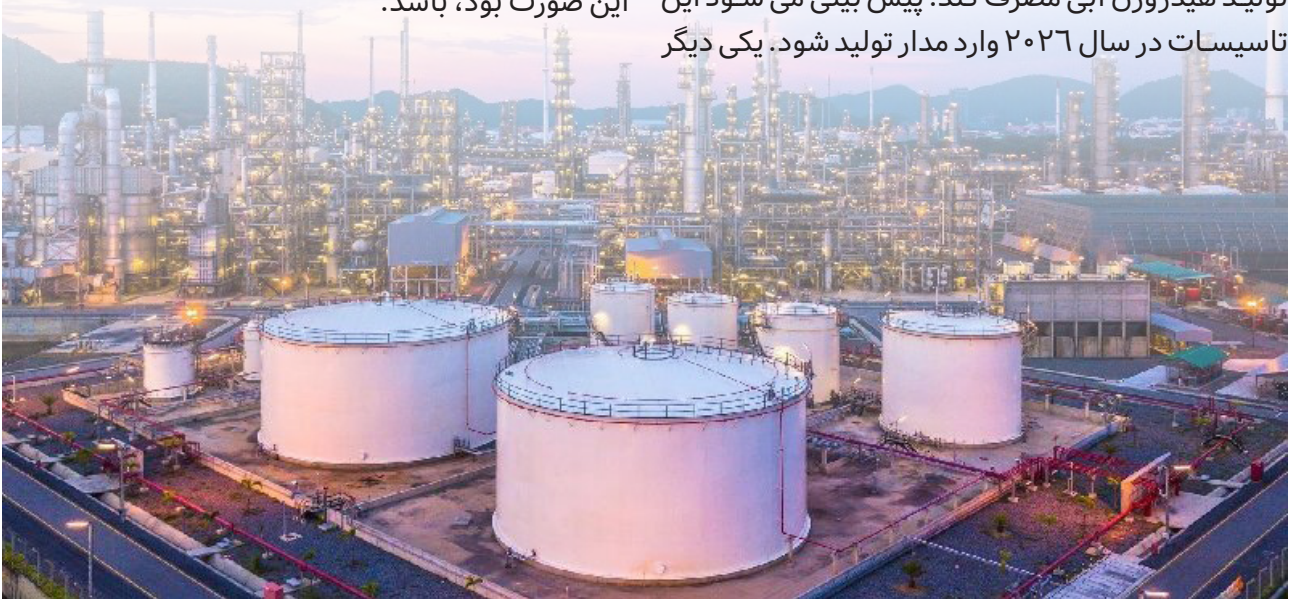
افزایش تولید یا تثبیت آن؟ کدامیک می‌تواند به سرمایه‌گذاری عربستان در انرژی‌های تجدیدپذیر کمک کند؟

از پروژه‌های عظیم هیدروژن سبز (هیدروژن تولیدی از فرآیند الکترولیز با استفاده از برق تجدیدپذیر) را تولید خواهد کرد که برق آن توسط یک مزرعه بادی دارای ۹۹ توربین تامین می‌شود. در نهایت، تصور می‌شود که خورشید پتانسیل نامحدودی در این پادشاهی دارد. این منطقه است، زیرا خورشید بیش از ۳۰۰ روز در سال در آنجا به شدت می‌تابد. بر این اساس، عربستان سعودی در حال اجرای تعدادی پروژه جدید مزرعه خورشیدی است که در حال انجام است. هدف این کشور نصب ۵۴ گیگاوات تولید خورشیدی تا سال ۲۰۳۰ است.

از تصمیماتی که عربستان سعودی در مورد تخصیص سرمایه برای انرژی‌های تجدیدپذیر می‌گیرد کاملاً واضح است که پای آنها در هر دو اردوگاه محکم است. رژیم قیمت بالاتری که از سال ۲۰۲۱ در بازار نفت مستقر شده است، پول نقدی را برای تامین مالی پروژه‌هایی که مورد بحث ما قرار داده‌ایم، فراهم کرده است، که به طرح چشم‌انداز ۲۰۳۰ عربستان کمک می‌کند.

در عین حال، مانند هم‌تایان خود در ایالات متحده، آنها متعهد به توسعه منظم ذخایر نفتی قدیمی خود هستند به نحوی که ارزش را تا حد امکان در آینده حفظ کنند. این بدان معناست که علی‌رغم درخواست‌های رهبران جهان از جمله رئیس‌جمهور آمریکا مبنی بر تولید بیشتر نفت برای کاهش قیمت‌ها، تولیدکنندگان نفت در ایالات متحده و عربستان سعودی ظاهراً مصمم به حفظ مخارج سرمایه‌ای هستند. این باعث می‌شود که عرضه‌ها محدود بماند و قیمت‌ها بالاتر از آنچه در غیر این صورت بود، باشد.

آرامکوی عربستان سعودی (Aramco) درآمدهای سه ماهه دوم سال ۲۰۲۲ را در این هفته گزارش کرد. درآمد خالص ۴۸٫۴ میلیارد دلار، جریان نقدی ۳۴٫۶ میلیارد دلار برای سه ماهه و ۶۵ میلیارد دلار برای نیمه اول، بطور قابل ملاحظه‌ای اعداد ۲۲٫۶ میلیارد دلاری و ۴۰٫۹ میلیارد دلاری سال قبل را برای مدت مشابه تحت الشعاع قرار داد. همه اینها ناشی از تحقق قیمت بالای نفت خام بود که به بالای ۱۱۳ دلار در هر بشکه در این سه ماهه رسید و تا ۶۶ درصد از قیمت‌های سال قبل (۶۷٫۹۰ دلار) فراتر رفت. آنچه که قابل توجه بود بودجه تخصیص سرمایه این شرکت به منظور افزایش تولید است که تا حد زیادی بدون تغییر در پایین‌ترین حد اعلام شده قبلی خود از ۴۰ تا ۵۰ میلیارد دلار برای سال ۲۰۲۲ باقی ماند. یکی از زمینه‌هایی که آنها تلاش‌های خود را در آن متمرکز می‌کنند، تولید هیدروژن است. سعودی‌ها قصد دارند تا چند سال آینده بر تولید هیدروژن تسلط پیدا کنند. با ذخایر فراوان گاز خود در نزدیکی شهر نئوم، یک کارخانه تولید هیدروژن آبی (هیدروژن تولیدی از گاز طبیعی با تکنولوژی جذب کربن) با ۱۱۰ میلیارد دلار سرمایه در حال ساخت است. این تاسیسات قرار است روزانه ۲٫۲ میلیارد فوت مکعب گاز از میدان عظیم گازی جفوره برای تولید هیدروژن آبی مصرف کند. پیش‌بینی می‌شود این تاسیسات در سال ۲۰۲۶ وارد مدار تولید شود. یکی دیگر

تحولات محیط زیست و فناوری

شمال در سال گذشته بودند. این بخش در سال ۲۰۲۱ با ۸٫۲ میلیارد دلار بودجه مواجه شد که نشان می‌دهد سیاست‌های محدودکننده تأمین مالی مستقیم برای پروژه‌ها به اندازه کافی پاسخگو نیستند.

- نفت و گاز فلات قاره: بانک‌های بزرگ سال گذشته ۵۲٫۹ میلیارد دلار به نفت و گاز فلات قاره تزریق کردند که بانک‌های آمریکایی سیتی و جی‌پی‌مورگان بیشترین منابع مالی را در سال ۲۰۲۱ ارائه کردند. BNP Paribas بزرگترین بانکدار نفت و گاز دریایی در طول شش سال گذشته پس از توافقی نامه پاریس بود. شکست هیدرولیکی: شکست هیدرولیکی در سال گذشته شاهد تأمین مالی ۶۲٫۱ میلیارد دلاری بود که تحت سلطه بانک‌های آمریکای شمالی با ولز فارگو در صدر آنها بوده است.
- گاز طبیعی مایع (LNG): مورگان استنلی، RBC و گلدمن ساکس برترین بانکداران LNG از جهت پوشش بالای تأمین مالی در سال ۲۰۲۱ بودند، بخشی که به دنبال کمک به بانک‌ها برای پیشبرد پروژه‌های زیرساختی عظیم است.
- استخراج زغال سنگ: چینی‌ها پیش‌تاز تأمین مالی معدن زغال سنگ هستند، به طوری که بانک Everbright چین و بانک چینی CITIC در صدر این فهرست از سال گذشته قرار داشتند و بانک‌های بزرگ در مجموع ۱۷٫۴ میلیارد دلار به این بخش در سال گذشته ارائه کردند.
- برق تولیدی از نیروگاه‌هایی با سوخت زغال سنگ: علیرغم این واقعیت که قرار است زغال سنگ برای حذف تدریجی هدف قرار گیرد، این بخش از نظر تأمین مالی طی سه سال گذشته با حدود ۴۴ میلیارد دلار تأمین مالی، تا حد زیادی ثابت مانده است، که این رقم نیز مجدداً توسط بانک‌های چینی هدایت می‌شود.
- وال استریت در بخش انرژی، تأمین مالی نفت و گاز و چشم انداز جذاب انرژی پاک به طور فزاینده‌ای حضور دارد. به گفته Dealogic، مقدار پول جمع‌آوری شده از طریق اوراق قرضه و وام برای پروژه‌های سبز و توسط شرکت‌های نفت و گاز تقریباً یکسان بود و در حدود ۵۷۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۱ بود. جذب سرمایه ممکن است کمی کند شده باشد، اما بیشتر به دلیل نوسانات بازار است تا انرژی کثیف در مقابل انرژی پاک. Dealogic می‌گوید که نسبت تأمین مالی سبز به سوخت فسیلی تقریباً مشابه باقی مانده است. به گفته تحلیل‌گران، گرچه گروهی با برخی آیتم‌های قانون کاهش تورم مانند مالیات‌های بالاتر برای نشت متان و سایر جنبه‌های IRA مخالفت کرده‌اند، با این حال، بسیاری از افراد دیگر آن را فرصتی بزرگ برای بخش انرژی - و نه فقط بخش پاک- می‌دانند.

انرژی پاک یا سوخت‌های فسیلی؟ وال استریت روی هر دو سرمایه‌گذاری می‌کند

- بخش انرژی پاک ایالات متحده پس از تصویب لایحه تاریخی آب و هوا و انرژی توسط سنا که کارشناسان آن را به عنوان بزرگترین سرمایه‌گذاری در مبارزه با تغییرات آب و هوایی که تاکنون توسط این کشور انجام شده مورد استقبال قرار داده‌اند، روند روبه‌رشدی را پیش گرفته است. این لایحه که قانون کاهش تورم نامیده می‌شود، ۳۶۹ میلیارد دلار به انرژی‌های تجدیدپذیر اختصاص می‌دهد و انجمن انرژی پاک آمریکا تخمین می‌زند که می‌تواند تولید انرژی پاک را بیش از سه برابر کند، انتشار گازهای گلخانه‌ای را تا سال ۲۰۳۰ تا ۴۰ درصد کاهش دهد و ۵۵۰۰۰۰ شغل در زمینه انرژی پاک ایجاد کند. قانون کاهش تورم تعدادی از اعتبارات مالیاتی موجود برای انرژی‌های تجدیدپذیر را تمدید می‌کند و همچنین مشوق‌های جدیدی برای سرمایه‌گذاری در فناوری انرژی پاک یا تولید انرژی ایجاد می‌کند. برای اولین بار، سرمایه‌گذاران بالقوه در انرژی پاک تضمین‌هایی در قالب یک دهه یا رانه از سوی دولت فدرال دریافت می‌کنند. اما نکته‌ای که نباید از آن غفلت کرد اینست که سالانه صدها میلیارد دلار به سمت سوخت‌های فسیلی سرازیر می‌شود و هیچ نشانه‌ای از تغییر روند به این زودی‌ها وجود ندارد.
- آخرین گزارش آب و هوا که توسط ۵۰۵ سازمان از ۵۱ کشور در سراسر جهان تأیید شده است، نشان می‌دهد که ۶۰ بانک بزرگ جهان در شش سال پس از تصویب توافقنامه پاریس در سال ۲۰۱۵ به رقم خیره‌کننده ۶٫۶ تریلیون دلار اعتبار بخش فسیلی رسیده‌اند و فقط در سال ۲۰۲۲، ۷۴۲ میلیارد دلار برای تأمین مالی سوخت‌های فسیلی صرف شده است. این گزارش می‌گوید که حتی با وجود اینکه تعهدات خالص صفر در تمامی این کشورها وجود داشته است، بخش مالی به دامن زدن به هرچ و مرج اقلیمی در ادامه رویه قبلی خود ادامه داده است. نکات کلیدی گزارش به شرح ذیل هستند:
- ماسه‌های نفتی: به طور نگران‌کننده‌ای، ماسه‌های نفتی شاهد افزایش ۵۱ درصدی تأمین مالی از سال ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۱ به ۲۳٫۳ میلیارد دلار بودند که بیشترین جهش مربوط به بانک‌های کانادایی RBC و TD بود.
 - نفت و گاز قطب شمال: JPMorgan Chase، SMBC Group، Intesa Sanpaolo و بزرگترین بانکداران نفت و گاز قطب

مغایرت سناریوهای کربن زدایی شرکت های نفتی با توافقنامه پاریس

انرژی، آنها دریافتند که سناریوهای BP، Shell و Equinor با اختلاف قابل توجهی از حد ۱/۵ درجه سانتیگراد توافق پاریس فراتر رفته و سناریو BP بیش از ۵۰ درصد احتمال می‌دهد که متعاقباً و تا سال ۲۱۰۰ دما به ۱/۵ درجه سانتیگراد افزایش برسد. این سناریوها همچنین استفاده کوتاه مدت بیشتری از زغال سنگ و استفاده طولانی مدت از گاز برای تولید برق را نسبت به سناریوهای سازگار با توافقنامه پاریس، مانند سناریوهای ارزیابی شده توسط IPCC نشان دادند. به طور کلی، سناریوهای شرکتی انرژی همچنین دارای سطوح بالاتری از انتشار دی اکسید کربن نسبت به سناریوهای سازگار با توافق نامه پاریس هستند. از بین شش سناریو، تنها سناریوی خالص صفر آژانس بین‌المللی انرژی تا سال ۲۰۵۰ آینده انرژی را ترسیم می‌کند که با هدف توافقنامه پاریس ۱/۵ درجه سانتی‌گراد سازگار است.

یک مطالعه جدید توسط Climate Analytics نشان می‌دهد که سناریوهای کربن زدایی سازمانی از شرکت‌های بزرگ نفتی به‌عنوان ناسازگار با توافقنامه پاریس طبقه‌بندی می‌شوند، زیرا آنها نمی‌توانند گرمایش را به «میزانی بسیار کمتر از ۲ درجه سانتی‌گراد» محدود کنند. این مطالعه شش سناریوی کربن زدایی سازمانی منتشر شده بین سال‌های ۲۰۲۰ و اواسط سال ۲۰۲۱ را تحلیل می‌کند، از جمله چهار سناریو از شرکت‌های نفتی BP، رویال داچ شل و اکوینور (دو مورد از BP)، و دو سناریوی توسعه یافته توسط آژانس بین‌المللی انرژی IEA. هنگام تجزیه و تحلیل سناریوهای کربن زدایی شرکت‌های

ادعای نمایندگان دموکرات کنگره مبنی بر تقویت استقلال انرژی ایالات متحده با تغییر نام لایحه آب و هوایی

دیوانه‌وار است که با قیمت‌های بالا یا کمبود مواجه شویم، زیرا ما کاری را که می‌توان در اینجا در خانه انجام داد، برون سپاری می‌کنیم.» «به همین دلیل است که من برای تقویت تولید و تجهیزات ساخت آمریکا بسیار سخت کار می‌کنم. بنابراین، زنجیره تامین ما درست از اینجا شروع می‌شود، در حالی که آمریکا را در بلندمدت از نظر انرژی مستقل می‌سازیم.»

این لایحه که پس از ماه‌ها مذاکرات درون حزبی میان سناتور جو مانچین از ویرجینیای غربی و چارلز شومر اکثریت دموکرات با آن موافقت شد، شامل ۳۶۹ میلیارد دلار یارانه تغییرات آب و هوایی است.

بیشتر پول مطرح شده در این لایحه برای مشوق‌های انرژی پاک و اعتبارات مالیاتی برای خرید وسایل نقلیه الکتریکی - که به مواد معدنی حیاتی تحت کنترل چین و سایر بازیگران خارجی متکی هستند، در نظر گرفته شده است. دموکرات‌ها ادعا می‌کنند که این لایحه استقلال انرژی را با سرمایه‌گذاری در جایگزین‌های داخلی برای سوخت‌های فسیلی تقویت می‌کند.

ران وایدن، رئیس کمیته مالی سنا، D-Ore، گفت: «این لایحه هزینه‌های انرژی را کاهش می‌دهد، استقلال انرژی ما را تضمین می‌کند و انتشار کربن را به شدت کاهش می‌دهد.»

دموکرات‌های کنگره در حال کار بر روی تغییر نام طرح ۷۳۹ میلیارد دلاری لایحه تغییرات آب و هوایی و مالیات به عنوان تقویت استقلال انرژی هستند، در حالی که بیشتر کشور همچنان با قیمت‌های بالای بنزین مواجه است.

تغییر لحن در یک سری تبلیغات کمپین جدید توسط دموکرات‌ها و اکثریت مجلس نمایندگان PAC مشهود است. این آگهی‌ها ادعا می‌کنند که دموکرات‌ها از کنترل محدود خود بر کنگره برای تصویب قوانین حزبی برای تقویت استقلال انرژی استفاده کرده‌اند. نماینده شاریس دیویدز، دی-کان، یک سخنرانی تبلیغاتی کامل را در مورد تلاش‌های خود برای بازسازی زیرساخت‌های زنجیره تامین آمریکا، که با استقلال انرژی شروع می‌شود، ارائه کرده است.

دیویدز در این آگهی می‌گوید: «ما می‌توانیم هر چیزی را در کانزاس بسازیم، تولید کنیم یا رشد دهیم، بنابراین

می دانند که بایدن و دموکرات ها قیمت های بالا، مالیات های جدید و رکود اقتصادی را به آمریکایی ها تحویل دادند». کاخ سفید و دموکرات ها این موضوع را رد می کنند که سیاست های بایدن مسئول افزایش قیمت انرژی است. آنها ادعا می کنند که ادامه بحران زنجیره تامین، همراه با بحران روسیه و اوکراین، بازار جهانی انرژی را به نفع شرکت های نفتی به هم ریخته است. رئیس بازرگانی فرانک پالون، D-N.J.، اوایل امسال اظهار کرده است که «در زمانی که آمریکایی ها قیمت های بی سابقه ای برای بنزین می پردازند، شرکت های عمده نفتی از بی ثباتی ناشی از بحران روسیه و اوکراین و بهبود اقتصادی مداوم ما از همه گیری کووید-۱۹ برای کسب سود بی سابقه استفاده می کنند».

برای اولین بار، یک کد مالیاتی تعیین شده که به کاهش انتشار گازهای گلخانه ای پاداش می دهد و توسعه فناوری های جدید انرژی پاک را به محض آنلاین شدن تشویق می کند». به گفته انجمن خودرو آمریکا، قیمت بنزین اگرچه در سطح ملی کاهش می یابد، اما همچنان تقریباً یک دلار بیشتر از یک سال پیش است. جمهوری خواهان ادعا می کنند که قیمت ها به ویژه با توجه به بالاترین تورم ۴۰ سال اخیر و اولویت بندی رئیس جمهور بایدن برای مبارزه با تغییرات اقلیمی، دموکرات ها را متحیر کرده است. ویل اوگریدی، سخنگوی کمیته ملی جمهوری خواهان گفت: جو بایدن استقلال انرژی آمریکا را به باد داد، تولیدکنندگان انرژی آمریکا را نابود کرد و به همین دلیل است که قیمت بنزین بیش از ۱٫۵۰ دلار بالاتر از زمانی است که او به قدرت رسید. رای دهندگان

اقتصاد نفت

ارزیابی اهداف بلندپروازانه تولید نفت عراق طی دوره ۲۰۲۲-۲۰۲۸

حسین یادگاری

مقدمه:

در میان هیاهوی بین‌المللی برای افزایش ظرفیت تولید نفت خام، عراق قصد دارد تا سال ۲۰۲۸ بیش از ۳ میلیون بشکه در روز ظرفیت تولید خود را افزایش دهد. بسیاری از کارشناسان در مورد محقق شدن این هدف عراق تردید دارند. لذا در این گزارش این مسئله بطور مختصر مورد بررسی قرار می‌گیرد.

تحلیل و ارزیابی:

احسان اسماعیل، وزیر نفت عراق، ماه گذشته جلسات متعددی را در پاریس و لندن برگزار کرد تا نظر بازیگران کلیدی در بخش انرژی این کشور را برای سرمایه‌گذاری جلب نماید. وزیر نفت عراق در طول این سفر مجموعه‌ای از اهداف توسعه ظرفیت تولید نفت خام را ارائه کرد. اما با مذاکرات بر سر تشکیل دولت جدید که از زمان انتخابات پارلمانی اکتبر ۲۰۲۱ به بن بست رسیده است، نگرانی سرمایه‌گذاران در مورد شرایط سرمایه‌گذاری در عراق در حال افزایش است. بر اساس بیانیه مطبوعاتی وزارت نفت عراق در ۲۷ مه، ظرفیت تولید برنامه ریزی شده عراق طی سالهای ۲۰۲۲-۲۰۲۸ در حدود ۸ میلیون بشکه در روز اعلام شده است. وزیر نفت عراق به مدیر عامل شرکت بی‌پی، برنارد لونی، گفته بود که ظرفیت تولید این کشور تا قبل از پایان سال ۲۰۲۷ به ۶ میلیون بشکه در روز افزایش می‌یابد و سپس تا پایان سال ۲۰۲۷ به ۸ میلیون بشکه در روز می‌رسد. هدف عراق از برنامه افزایش ظرفیت تولید، حفظ جایگاه دومین تولیدکننده بزرگ در اوپک است. کارشناسان بازار، دستیابی عراق به ظرفیت تولید ۶ میلیون بشکه در روز تا پایان سال ۲۰۲۷ را امکان‌پذیر می‌دانند، اما تحقق تولید ۸ میلیون بشکه در روز را جاه طلبانه توصیف کرده‌اند.

بر اساس گزارش وزارت نفت عراق، گام اولیه افزایش ظرفیت تولید فعلی از ۴/۸ میلیون بشکه در روز به ۵ میلیون بشکه در روز تا سال ۲۰۲۵ است. این افزایش اولیه ۲۰۰ هزار بشکه در روز طی سه سال آینده قابل دستیابی است و اگر عراق بخواهد در این سطح تولید کند با یک سرمایه‌گذاری متوسط قابل انجام

است. اما افزایش ۳ میلیون بشکه در روز دیگر تا سال ۲۰۲۸ یعنی به طور متوسط افزایش یک میلیون بشکه در روز در هر سال که به مراتب از اطمینان کمتری برخوردار خواهد بود. برای درک بهتر موضوع باید اشاره کنیم که وزیر انرژی عربستان سعودی اعلام کرده است افزایش ظرفیت تولید یک میلیون بشکه در روز برای این کشور حدود ۶ تا ۷ سال زمان نیاز دارد. بنابراین چگونه عراق می‌تواند طی ۶ سال ۳/۲ میلیون بشکه در روز به ظرفیت تولید خود اضافه کند؟

اینطور نیست که عراق و شرکت‌های بین‌المللی نفتی که بزرگترین میادین نفتی آن را اداره می‌کنند، از قبل کار روی برنامه‌های توسعه در مقیاس بزرگ را آغاز کرده باشند. در دوره‌ای که قیمت نفت از اواخر سال ۲۰۱۴ کاهش یافت دولت عراق با کمبود نقدینگی مواجه شد و از شرکت‌های بین‌المللی نفت خواست تا سرمایه‌گذاری را کاهش دهند. حتی قبل از آن، اهداف تولید برنامه ریزی شده در میادین کلیدی در حال بازنگری بود. به عنوان مثال هدف تولید برنامه ریزی شده برای بزرگترین میدان نفتی عراق، رمیله، از ۲/۸۵ میلیون بشکه در روز به ۲/۱ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۱۴ و سپس به ۱/۷ میلیون بشکه در روز در سال گذشته کاهش یافت. اگر رمیله بتواند ۲۵۰ هزار بشکه در روز به ظرفیت تولید عراق اضافه کند، بقیه افزایش ظرفیت برنامه ریزی شده از کجا تامین خواهد شد؟ حتی در آن زمان هم اپراتورها تمایل کمی به اجرای طرح‌های توسعه داشته‌اند. در همین حال، چشم‌انداز سومین میدان بزرگ نفتی عراق، یعنی قرنه غربی-۱ نیز مبهم و بلا تکلیف است، زیرا شرکت اکسون موبیل، اپراتور این میدان، پس از اینکه عراق برنامه‌های فروش به یک شریک چینی را مسدود کرد قصد خروج از این میدان را دارد. عراق قصد دارد تا سال ۲۰۲۷ در حدود ۳۳۰ هزار بشکه در روز تولید این میدان را افزایش دهد و قرارداد حفاری برای افزودن ۲۰۰ هزار بشکه در روز با شرکت شلمبرژه منعقد شده است، اما عدم قطعیت در مورد وضعیت اکسون موبیل هنوز می‌تواند برنامه‌ها را به تعویق بیندازد.

رابطه وزیر نفت عراق با شرکتهای نفتی بین المللی در مقایسه با وزرای قبلی فضای جدیدی بوده است. با این حال، آینده وزیر احسان اسماعیل در بخش نفت عراق نامشخص است، زیرا ممکن است در دولت بعدی منصوب نشود. اما صرف نظر از آینده وزیر، عراق نیاز به تامین منابع مالی برای اهداف خود دارد. این مستلزم ارائه پروژه هایی است که با بودجه فدرال ۲۰۲۲ شروع می شود، اما انتظار نمی رود تا زمانی که دولت تشکیل شود یا سازوکاری قانونی بین کابینه موقت و پارلمان ایجاد شود، تصویب شود.

جمع بندی:

بر اساس گزارش وزارت نفت عراق، هدف این کشور افزایش ظرفیت تولید برنامه ریزی شده نفت خام به حدود ۸ میلیون بشکه در روز طی سالهای ۲۰۲۸-۲۰۲۲ است. طبق این گزارش، فاز اولیه افزایش ظرفیت تولید از ۴/۸ به ۵ میلیون بشکه در روز تا سال ۲۰۲۵ انجام خواهد شد.

از نظر کارشناسان نفتی افزایش ظرفیت تولید ۲۰۰ هزار بشکه در روز طی سه سال آینده قابل دستیابی است. اما افزایش ۳ میلیون بشکه در روز تا سال ۲۰۲۸ از اطمینان کمتری برخوردار است. زیرا اولاً با توجه به شرایط سیاسی عراق، نگرانی سرمایه گذاران در مورد شرایط سرمایه گذاری در این کشور در حال افزایش است. ثانياً عربستان سعودی زمان لازم برای افزایش ظرفیت تولید یک میلیون بشکه در روز را حدود ۶ تا ۷ سال برآورد کرده است. پس بنابراین افزایش ظرفیت ۳/۲ میلیون بشکه در روز طی ۶ سال برای عراق بسیار دور از ذهن خواهد بود. ثالثاً در سالهای اخیر دولت عراق با کمبود نقدینگی مواجه شده و اهداف تولید برنامه ریزی شده در میادین کلیدی (رميله و قرنه غربی) را کاهش داده است. همچنین فعالیت شرکت لوک اوپل روسیه در میدان قرنه غربی ۲- ممکن است بدلیل تحریم های بین المللی مختل شود.

در مجموع شرکتهای نفتی بین المللی با توجه به شرایط و فضای سیاسی اقتصادی عراق، در مورد سرمایه گذاری در این کشور تردید دارند. لذا کارشناسان بازار، دستیابی عراق به ظرفیت تولید ۶ میلیون بشکه در روز تا پایان سال ۲۰۲۷ را امکان پذیر می دانند، اما تحقق ظرفیت تولید ۸ میلیون بشکه در روز تا پایان سال ۲۰۲۷ را بلند پروازانه توصیف کرده اند.

شرکت لوک اوپل روسیه نیز یک بازیگر کلیدی در بخش بالادستی نفت عراق است و سال گذشته ظرفیت تولید میدان قرنه غربی ۲- را به ۴۵۰ هزار بشکه در روز رساند و تا سال ۲۰۲۷ تولید ۸۰۰ هزار بشکه در روز را هدف قرار داده است. با این حال نشانه های کمی از توسعه گسترده وجود دارد، چراکه تحریم های بین المللی علیه روسیه می تواند فعالیت های لوک اوپل را مختل کند. البته کشور عراق به طور کامل به شرکتهای نفتی بین المللی وابسته نیست و کار افزایش تولید ۲۰۰ هزار بشکه در روز از میدان مجنون توسط شرکت نفت بصره در حال انجام است. وزیر نفت عراق ماه گذشته در کنفرانس MPGC گفت که قرار است ۱۷ میلیارد دلار توسط شرکتهای نفتی بین المللی برای طرح های توسعه ظرفیت سرمایه گذاری شود. همچنین شرکت بی پی نیز مایل به سرمایه گذاری در میدان رميله است و عراق آماده است تا همه موانع فنی و مالی را حل کند. وی افزود که عراق به فناوری هایی نیاز دارد که شرکتهای نفتی بین المللی می آورند و دولت عراق در حال ایجاد شرایط مناسب سرمایه گذاری است که نیاز دو طرف است. اما مدیران شرکتهای نفتی بین المللی در واکنش به برنامه های وزیر نفت عراق محتاطانه عمل کردند و در عوض به این مسئله پرداختند که چگونه فرآیندهای طولانی تصمیم گیری در گذشته توسط بغداد فرصت ایجاد زیرساخت های مورد نیاز را از بین برده است. آنها توافق کردند که سرمایه گذاری باید «اکنون» برای تحقق اهداف جدید انجام شود، اما تردید داشتند که دولت عراق بتواند این امر را تسهیل کند. اگر قرار است عراق شانس برای دستیابی به اهداف خود داشته باشد، باید با موضوع تزریق آب برای افزایش بازیابی نفت موافقت و ابزار آنرا فراهم کند. همه اینها به تاسیسات تصفیه آب ۳ میلیارد دلاری شرکت توتال بستگی دارد که جزء اصلی سرمایه گذاری ۲۷ میلیارد دلاری این شرکت است و اجرای آن به دلیل عدم وجود یک دولت دائمی متوقف شده است. وزیر نفت عراق می گوید که فاز اول این تاسیسات ۵ میلیون بشکه در روز آب دریا را تصفیه می کند ولی ظرفیت اسمی آن ۷/۵ میلیون بشکه در روز است. میادین بصره به تنهایی به طور متوسط به ۶/۸۵ میلیون بشکه در روز تزریق آب تا سال ۲۰۲۵ نیاز دارند. عراق در حال حاضر حدود ۳ میلیون بشکه در روز ظرفیت تزریق آب در جنوب کشور دارد که حداقل ۱/۸ میلیون بشکه از آن در رميله جنوبی است. یکی از مدیران شرکتهای نفتی بین المللی می گوید که

بازار نفت

تحولات بازار نفت در هفته منتهی به ۱۹ آگوست ۲۰۲۲

افزایش نگرانی در مورد اقتصاد چین و افزایش تقاضای بنزین در آمریکا

مهدی یوسفی

در هفته منتهی به ۱۹ آگوست ۲۰۲۲ قیمت نفت خام‌های شاخص روند نزولی داشت. متوسط هفتگی سبداوپک با ۲/۷ درصد کاهش به ۹۸/۲۲ دلار در بشکه رسید. متوسط هفتگی نفت برنت در بورس آیس با ۲/۸ درصد کاهش به ۹۴/۸۸ دلار در بشکه رسید و قیمت نفت خام وست‌تگزاس اینترمدیت در بورس نایمکس با ۳/۱ درصد کاهش نسبت به هفته ماقبل به ۸۹/۰۶ دلار در بشکه رسید.

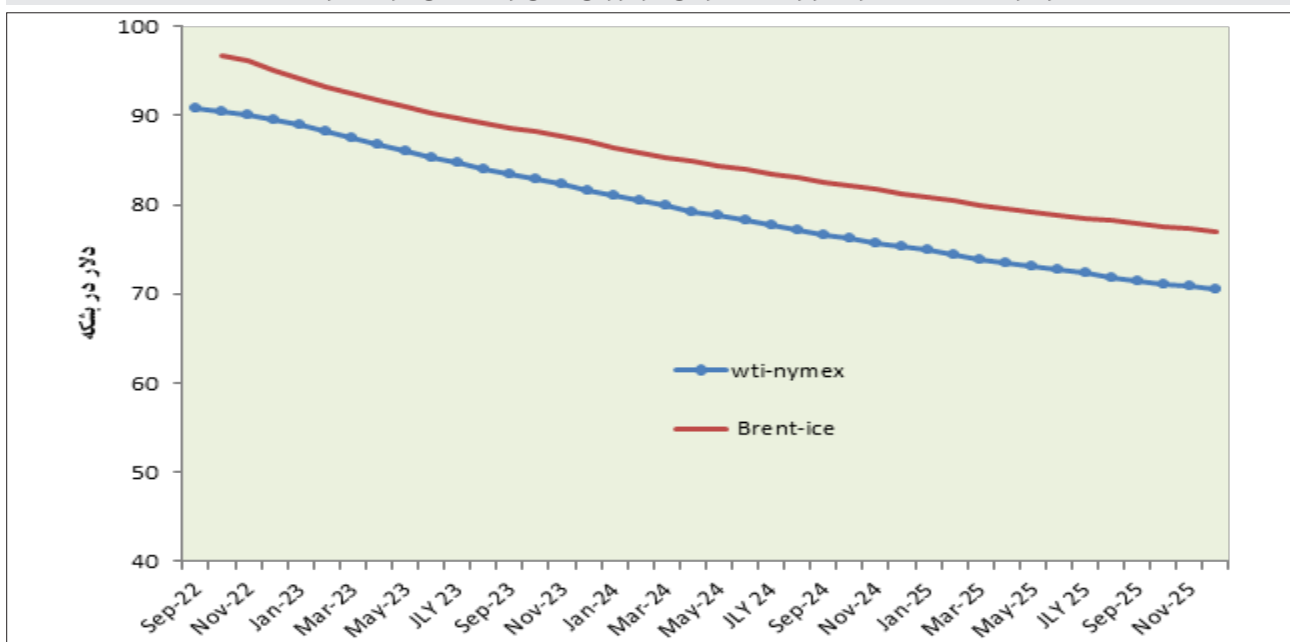
جدول ۱. تغییرات هفتگی نفت خام‌های شاخص

تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	برنت موعدهار	تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	وست تگزاس	تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	سبداوپک	هفته
۴٫۲	۱۰۵٫۵۲	۲٫۲	۱۰۰٫۱۰	۳٫۲	۱۰۸٫۸۲	هفته منتهی به ۲۲ ژوئیه ۲۰۲۲
۱٫۱	۱۰۶٫۶۶	-۳٫۳	۹۶٫۸۰	۰٫۲	۱۰۹٫۰۹	هفته منتهی به ۲۹ ژوئیه ۲۰۲۲
-۸٫۸	۹۷٫۲۸	-۵٫۷	۹۱٫۳۰	-۵٫۲	۱۰۳٫۶۱	هفته منتهی به ۵ آگوست ۲۰۲۲
۰٫۴	۹۷٫۶۲	۰٫۷	۹۱٫۹۲	-۱٫۴	۱۰۲	هفته منتهی به ۱۲ آگوست ۲۰۲۲
-۲٫۸	۹۴٫۸۸	-۳٫۱	۸۹٫۰۶	-۲٫۷	۹۸٫۲۲	هفته منتهی به ۱۹ آگوست ۲۰۲۲

قرار داشت و قیمت قرارداد ماه اول وست‌تگزاس ۹۰/۷۷ دلار در بشکه بود که نسبت به قرارداد ماه چهارم به مقدار ۱/۱۶ دلار در بشکه بیشتر بود. وضعیت بکواردیشن در بازار آتی‌ها بیانگر آنست بازار با کمبود عرضه مواجه بوده و از ذخیره‌سازی‌ها برداشت می‌شود.

در ۱۹ آگوست ۲۰۲۲ در بازار فیوچر و در بورس آیس، قیمت نفت برنت در وضعیت بکواردیشن قرار داشت. قرارداد ماه اول برنت ۹۶/۷۲ دلار در بشکه بود که نسبت به قرارداد ماه چهارم به مقدار ۲/۵۶ دلار در بشکه بالاتر بود. قیمت نفت وست‌تگزاس در بورس نایمکس نیز در وضعیت بکواردیشن

نمودار ۱. قیمت نفت برنت و وست‌تگزاس در بورس آیس و نایمکس در ۱۹ آگوست ۲۰۲۲

رسیده است. سطح ذخایر ۹/۵ میلیون بشکه کمتر از سال گذشته در همین مقطع زمانی است.

۶. در هفته منتهی به ۱۲ آگوست ۲۰۲۲ تقاضای بنزین آمریکا به مقدار ۹/۳۴۸ میلیون بشکه در روز بود و نسبت به هفته قبل ۰/۲۲۵ میلیون بشکه در روز افزایش داشت که ۱۵ هزار بشکه در روز بیشتر از سال گذشته در همین مقطع زمانی بود. علاوه بر این اداره اطلاعات انرژی آمریکا اعلام کرد که در هفته منتهی به ۱۲ آگوست ذخیره‌سازیهای بنزین آمریکا با ۴/۶ میلیون بشکه کاهش به ۲۱۵/۷ میلیون بشکه رسیده است. سطح ذخایر بنزین ۱۲/۵ میلیون بشکه کمتر از سال گذشته در همین مقطع زمانی است؛
۷. کاهش نگرانی نسبت وضعیت اقتصادی آمریکا با کاهش سرعت نرخ تورم و کاهش نرخ بیکاری؛
۸. پایان عملیات تعمیر و نگهداری در اغلب پالایشگاهها و افزایش تقاضای نفت آنها، بر اساس برآورد پلاتس عدم فعالیت واحدهای تقطیر نفت خام از ۱۳/۵ میلیون بشکه در روز در ماه آوریل به ۸/۵ میلیون بشکه در روز در ماه آگوست خواهد رسید؛
۹. اداره اطلاعات انرژی آمریکا اعلام کرد که در هفته منتهی به ۱۲ آگوست تولید نفت خام آمریکا در سطح ۱۲/۱ میلیون بشکه در روز بود و نسبت به هفته قبل ۱۰۰ هزار بشکه در روز کاهش داشت؛
۱۰. کاهش تولید نفت از میدان نفتی کاشاقان در قزاقستان به دلیل نشت نفت در تاسیسات آن؛
۱۱. هاشم الغیس دبیر کل اوپک گفت که نسبت به رشد تقاضا در سال ۲۰۲۳ خوش بین است و نگرانی نسبت به وضعیت اقتصادی چین بدبینانه است؛
۱۲. توقف روند رشد تعداد دکل‌های حفاری فعال در بخش نفت آمریکا، در هفته منتهی به ۱۹ آگوست تعداد دکل‌های حفاری فعال در بخش نفت آمریکا بدون تغییر نسبت به هفته قبل در سطح ۶۰۱ دکل بود.

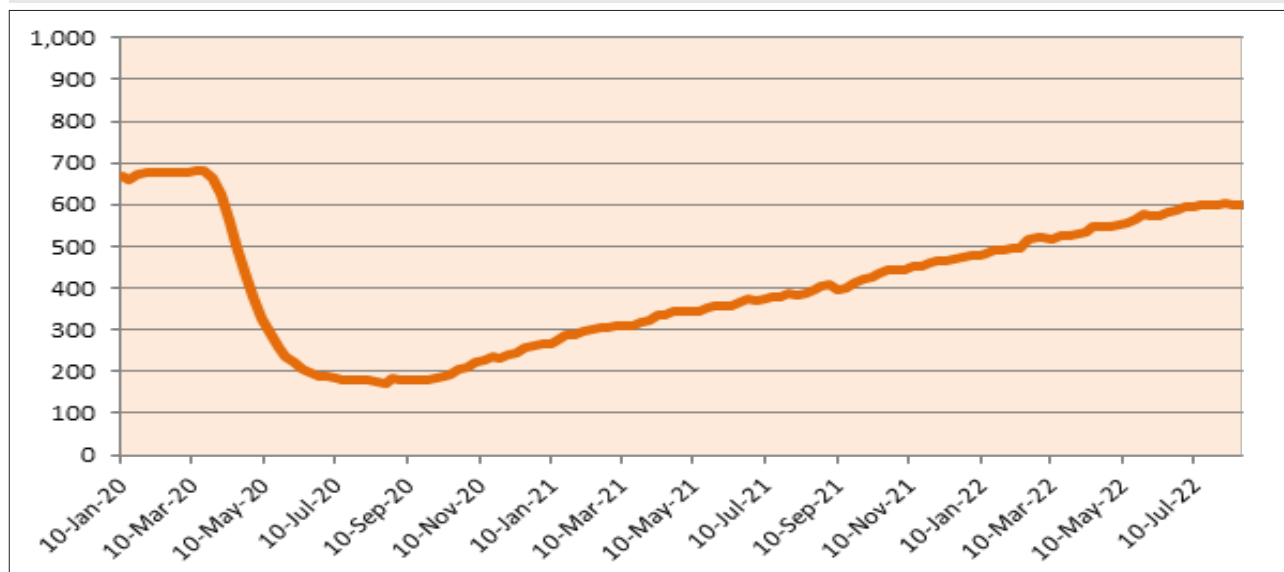
در هفته منتهی به ۱۹ آگوست ۲۰۲۲ عوامل مختلفی در نوسانات قیمت نفت موثر بود که در ذیل به مهمترین آنها به تفکیک عوامل تضعیف‌کننده و تقویت‌کننده اشاره می‌شود.

عوامل در هفته منتهی به ۱۹ آگوست:

تقویت‌کننده:

۱. در سی و یکمین جلسه وزیران نفت اوپک پلاس که در ۳ آگوست ۲۰۲۲ برگزار شد، توافق شد که افزایش تولید ماهانه برای ماه سپتامبر ۱۰ هزار بشکه در روز باشد. جلسه بعدی اوپک پلاس برای تعیین سطح تولید ماه اکتبر در ۵ سپتامبر برگزار خواهد شد؛
۲. ادامه بحران اوکراین و وضع تحریمات گسترده علیه روسیه و ممنوعیت واردات نفت روسیه توسط اتحادیه اروپا؛
۳. ناتوانی برخی تولیدکنندگان اوپک پلاس در تولید به مقدار سهمیه تعیین شده و پیش‌بینی این روند در ماه‌های آتی؛ در ماه ژوئیه پایبندی اوپک پلاس به توافق تولید ۲۲۲ درصد بوده است و این کشورها ۲/۸ میلیون بشکه در روز کمتر از سطح تولید توافق شده تولید کرده‌اند؛
۴. کاهش ظرفیت مازاد تولید همزمان با افزایش ریسک‌های ژئوپلیتیک در بازار نفت، بر اساس برآورد پلاتس ظرفیت مازاد تولید در اوپک پلاس به ۱/۲ میلیون بشکه در روز رسیده که فقط در اختیار دو کشور امارات و عربستان است؛
۵. انجمن نفت آمریکا (API) اعلام کرد که در هفته منتهی به ۱۲ آگوست ذخیره‌سازیهای نفت خام این کشور ۰/۴۴۸ میلیون بشکه کاهش یافته است در حالیکه پیش‌بینی می‌شد ۰/۱۱۷ میلیون بشکه کاهش یابد. اداره اطلاعات انرژی آمریکا نیز اعلام کرد که در هفته منتهی به ۱۲ آگوست ذخیره‌سازیهای نفت خام آمریکا به مقدار ۵ میلیون بشکه کاهش یافته و سطح آن به ۴۲۵ میلیون بشکه

نمودار ۲. روند هفتگی تعداد دکل‌های حفاری فعال در بخش نفت آمریکا

تضعیف کننده:

۱. ادامه برداشت ۲۴۰ میلیون بشکه از ذخایر استراتژیک توسط آمریکا و کشورهای عضو آژانس بین‌المللی انرژی؛ در هفته منتهی به ۱۲ آگوست سطح ذخایر استراتژیک آمریکا به ۶۱۱/۱۵۶ میلیون بشکه رسید که ۱۶۰ میلیون بشکه کمتر از سال گذشته در همین مقطع زمانی است.
۲. پیش‌بینی کاهش رشد اقتصادی و کاهش رشد تقاضا برای نفت در سال ۲۰۲۲ و ۲۰۲۳؛ اوپک در ماهنامه جدید خود (آگوست ۲۰۲۲) اعلام کرد که رشد تقاضای جهانی برای نفت در سال ۲۰۲۲ به مقدار ۳/۱ میلیون بشکه در روز (۲۶۰ هزار بشکه در روز نسبت به گزارش ماه قبل خود تجدید نظر نزولی کرد) و برای سال ۲۰۲۳ به مقدار ۲/۷ میلیون بشکه در روز کمتر خواهد بود. اداره اطلاعات انرژی آمریکا نیز برآورد کرده که مصرف جهانی نفت در سال ۲۰۲۲ به مقدار ۲/۱ میلیون بشکه در روز (۲۴۰ هزار بشکه در روز نسبت به گزارش ماه قبل خود تجدید نظر نزولی کرد) و در سال ۲۰۲۳ به مقدار ۲/۰۶ میلیون بشکه کمتر خواهد بود. با این حال آژانس بین‌المللی انرژی نیز در ماهنامه جدید خود (آگوست ۲۰۲۲) اعلام کرد تقاضای جهانی در سال ۲۰۲۲ به مقدار ۲/۱ میلیون بشکه در روز کمتر خواهد بود که ۳۸۰ هزار بشکه در روز نسبت به گزارش ماه قبل خود تجدید نظر صعودی کرد و دلیل آن را سوئیچ کردن از گاز به نفت بویژه در نیروگاهها اعلام کرد. آژانس برآورد کرده که تقاضای جهانی در سال ۲۰۲۳ به مقدار ۲/۱ میلیون بشکه رشد کرده و از ۹۹/۷ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۲۲ به ۱۰۱/۸ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۲۳ برسد؛
۳. از سرگیری مذاکرات هسته‌ای ایران و گروه ۴+۱ و بیشتر شدن احتمال ورود نفت ایران به بازار در کوتاه مدت؛
۴. تقویت ارزش دلار، شاخص ارزش دلار در هفته منتهی به ۱۲ آگوست ۱۰۵/۶۳ بود که در هفته منتهی به ۱۹ آگوست به ۱۰۶/۹۶ رسید؛
۵. نگرانی نسبت به رکود در اقتصادهای بزرگ جهان؛
۶. ادامه محدودیت‌های کرونایی در چین و ادامه استراتژی این کشور برای کووید صفر؛
۷. افزایش صادرات نفت روسیه در نیمه اول ماه آگوست بر اساس داده‌های منتشر شده توسط کپلر صادرات نفت خام روسیه از طریق دریا در نیمه اول ماه آگوست ۳/۳۶ میلیون بشکه در روز بوده که ۱۴۰ هزار بشکه در روز بیش از ماه گذشته و بالاتر از میانگین صادرات قبل از حمله به اوکراین است و صادرات فرآورده نیز ۲/۷۵ میلیون بشکه در روز بوده که بالاتر از ماه فوریه ۲۰۲۲ است؛
۸. در هفت روز منتهی به ۱۶ آگوست خالص وضعیت خرید بورس بازان در بازار نایمکس برای چهارمین هفته متوالی کاهش یافت و با ۱۴۵۹۹ قرارداد کاهش به ۱۳۵۳۱۸ قرارداد رسید؛
۹. سفر نانسی پلوسی رئیس مجلس نمایندگان آمریکا به تایوان و تشدید تنش‌ها بین چین و آمریکا و نگرانی نسبت به تاثیرگذاری این تنش بر وضعیت اقتصادی این دو اقتصاد بزرگ جهانی؛
۱۰. اداره اطلاعات انرژی آمریکا اعلام کرد که تولید نفت شیل در ماه سپتامبر ۱۴۱ هزار بشکه در روز افزایش خواهد یافت؛
۱۱. بارکلیز در پیش‌بینی خود از قیمت نفت برنت برای سال جاری و سال آینده ۸ دلار در بشکه تجدید نظر نزولی کرد و آنرا ۱۰۳ دلار در هر بشکه و دلیل آنرا انعطاف در عرضه روسیه روسیه اعلام کرد؛
۱۲. بعد از رشد کمتر از حد انتظار فعالیت‌های تولیدی و خرده‌فروشی در چین در ماه ژوئیه و همچنین ادامه بحران املاک در این کشور، بانک مرکزی چین نرخ وام‌های کلیدی خود را به منظور احیاء تقاضا کاهش داد و باعث افزایش نگرانی نسبت به وضعیت اقتصادی شد.

بررسی اثر تحریم‌ها بر فعالیت‌های بین‌المللی شرکت‌های روسی

هدی پناهی نژاد

بیان موضوع:

در پی بحران روسیه و اوکراین، کشورهای غربی طیف وسیعی از تحریم‌ها را علیه روسیه وضع کرده‌اند که از این دسته می‌توان به تحریم‌های خرید نفت اروپا از روسیه به صورت خاص اشاره کرد. سوالی که در این بین پیش می‌آید این است که آیا این تحریم‌ها فعالیت‌های بین‌المللی شرکت‌های روسی را نیز شامل شده است یا خیر؟ در این گزارش برای پاسخ به این پرسش در ابتدا نگاهی به طیف تحریم‌های اعمال شده اتحادیه اروپا علیه روسیه می‌پردازیم، سپس موارد خاص محدود شدن فعالیت شرکت‌های روسی را در بخش بین‌المللی بررسی می‌کنیم.

تحلیل و ارزیابی:

با وجود ضربه سخت به بخش‌های مالی و دفاعی روسیه از سال ۲۰۱۴، غرب همچنان می‌تواند بسیاری از نهادهای دیگر را که یا نزدیک به کرملین هستند یا آسیب‌پذیر هستند، بدون خطر سرریز غیرقابل کنترل بر اثر تحریم‌ها، هدف قرار دهد. گازپروم بانک دولتی و بانک کشاورزی روسیه و همچنین آلفابانک خصوصی در حال حاضر مشمول محدودیت‌های مالی هستند، اما می‌توانند در مرحله بعدی تحت تحریم‌های مسدودکننده کامل قرار گیرند که عملاً آنها را از سیستم مالی بین‌المللی محروم می‌کند. همین امر در مورد شرکت‌های حمل و نقل Sovcomflot و راه آهن روسیه و شرکت الماس آروسا نیز صادق است. در همین حال، شرکت بیمه بزرگ روسی Sogaz توسط اتحادیه اروپا تحریم شده، اما توسط ایالات متحده تحریم نشده. از دیگر تحریم‌هایی که می‌تواند کلیه بخش‌های روسیه را هدف قرار دهد می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

تحریم دولت روسیه:

این به معنای تحریم تمام شرکت‌های دولتی روسیه است. در حالی که بسیاری از آنها قبلاً تحریم شده‌اند، مسدود کردن کامل دولت روسیه و منابع قدرت، او را از اقتصاد جهانی منزوی می‌کند. این اقدام احتمالاً مستلزم سایر اقدامات برای متلاطم نشدن بازارهای انرژی است - زیرا گول‌های نفت و گاز روس نفت و گازپروم به ترتیب هر دو متعلق به دولت هستند - اما حتی با

وجود تمهیدات احتیاطی همچنان می‌تواند بازارهای انرژی را متشنج کند.

تحریم کامل مالی:

این نوع تحریم در انتهای طیف تحریم‌ها قرار دارد و همه معاملات، صادرات و واردات با روسیه را ممنوع می‌کند. این آخرین گام مهم غرب برای حذف روسیه از اقتصاد جهانی خواهد بود و این کشور را تحت تحریم‌هایی قرار می‌دهد که معمولاً به عنوان «تحریم‌های سبک ایران» شناخته می‌شود و تقریباً همه تجارت‌ها را مختل می‌کند. چند هفته پیش، این شیوه تقریباً غیرقابل تصور بود، اما با توجه به تشدید نسبی تحریم‌ها، به نظر می‌رسد غرب ممکن است سریع‌تر از آن چیزی که هر کسی پیش بینی می‌کرد به این موضوع نزدیک شود.

تحریم‌های اخیر شامل چه مواردی می‌شود؟

مجموعه‌ای از تحریم‌ها تاکنون اعلام شده است. این تحریم‌ها سیاستمداران، مقامات، افراد، شرکت‌های روسی و بخش مالی را هدف قرار می‌دهند. کمیسیون اروپا، فرانسه، آلمان، ایتالیا، بریتانیا، کانادا و ایالات متحده با مسدود کردن دارایی‌های خارجی رئیس‌جمهور ولادیمیر پوتین، وزیر امور خارجه سرگئی لاوروف، سایر اعضای شورای امنیت و سایر مقامات موافقت کرده‌اند. اقدامات دیگر شامل محدود کردن فروش به اصطلاح «گذرنامه‌های طلایی» به شهروندان روس ثروتمند و جلوگیری از استقرار ذخایر بین‌المللی بانک مرکزی روسیه است. اکنون چندین بانک روسی از سیستم پرداخت جامعه جهانی ارتباطات مالی بین‌بانکی (سوئیفت) حذف شده‌اند که می‌توان گفت یکی از شدیدترین تحریم‌ها تا به امروز است. کشورهای اروپایی و همچنین ایالات متحده در ابتدا در مورد عواقبی که چنین ممنوعیتی برای اقتصاد آنها خواهد داشت، اختلاف نظر داشتند. سوئیفت یک شبکه پرداخت بین‌المللی است که تقریباً همه بانک‌های جهان از آن برای برقراری ارتباط اطلاعات مالی هنگام انجام دریافت و پرداخت استفاده می‌کنند. سوئیفت روش اصلی معامله روسیه با مشتریان خود در بخش نفت و گاز است. حذف از سوئیفت به این معنی است که بانک‌های روسی به راه‌های

کمپانی گازپروم برای اکتشافات زمین شناسی و حفاری چاه‌های جدید گاز و نفت هزینه خواهد شد. پیش از این بخش مطبوعاتی وزارت انرژی ازبکستان از جذب وام بانک اقتصادی خارجی روسیه در چارچوب برنامه‌های شرکت «ازبک.نفت.گاز» و شرکت مشترک «Natural Gas-Stream» خبر داده بود. شرکت مشترک «Natural Gas-Stream» یک شرکت مشترک «ازبک.نفت.گاز» و (GPD) Gas Project Development Central Asia است و در پایان سال ۲۰۱۶ میلادی برای انجام اقدامات اکتشافات زمین شناسی و اکتشافات میدان‌های گازی در منطقه «اوست یورت» تاسیس شده است. در سال ۲۰۱۹ میلادی این شرکت مشترک همچنین به طرح افزایش مرحله به مرحله استخراج نفت و گاز در ازبکستان به عنوان صادرکننده بخشی از فرآوردها جذب شده است. روسیه یکی از بزرگترین همکاران اقتصادی و بازرگانی ازبکستان است. در حال حاضر در ازبکستان بیش از ۹۶۱ واحد شرکت مشترک از جمله ۸۱۰ شرکت مشترک و ۱۵۱ شرکت با ۱۰۰ درصد سرمایه‌گذاران روسیه فعالیت می‌کنند. در ازبکستان نمایندگی ۶۴ شرکت روسی به ثبت رسیده است. در روسیه نیز بیش از ۵۶۰ شرکت مشترک با سرمایه‌گذاری ازبکی در زمینه‌های مختلف فعالیت می‌کنند. مبادلات بازرگانی این دو کشور در سال ۲۰۱۹ میلادی در سطح ۶ میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار قرار گرفت که نسبت به سال پیش از آن ۱۷ درصد بیشتر بود. روسیه استقلال این کشور را در تاریخ ۲۰ مارس سال ۱۹۹۲ میلادی به رسمیت شناخته و در همین روز بین این دو کشور روابط دیپلماتیک برقرار شده است.

لهستان و آلمان:

نوانک گرین انرژی در حالی که بزرگترین تولیدکننده گاز مستقل روسیه در تلاش برای حفظ روابط تجاری با غرب است، اعلام کرده که فعالیت خود را متوقف می‌کند. یکی از شرکت‌های تابعه لهستانی تولیدکننده گاز مستقل روسی نوانک اعلام کرد که پس از ناکامی در بازگرداندن دسترسی مسدود شده به حساب‌های بانکی و دارایی‌های خود، قادر به انجام تعهدات قراردادی در قبال مشتریان اروپایی نیست. نوانک گرین انرژی گفت که رویداد فورس ماژور به این معنی است که «اجرای کلیه تعهدات الزام آور قراردادی غیرممکن است و تا اطلاع ثانوی به حالت تعلیق در می‌آید». این اقدام بر مشتریان لهستان و آلمان تأثیر خواهد گذاشت. این شرکت تابعه اذعان کرد که فورس ماژور نتیجه تصمیم لهستان برای گنجاندن نوانک در فهرست افراد و نهادهای تحت پوشش اقداماتی است که در پاسخ به درگیری روسیه و اوکراین است. نوانک در آسیا، لبنان و مونتنگرو شرکت‌های تابعه دارد.

دیگری برای برقراری ارتباط با بانک‌های دیگر نیاز دارند. در همین حال، اتحادیه اروپا به طور موثر بخشی از ذخایر بانک مرکزی روسیه را مسدود کرده است. این احتمالاً پیامدهای منفی قابل توجهی برای اقتصاد روسیه خواهد داشت.

در عین حال، بریتانیا بیش از ۱۰۰ شرکت و الیگارش روس را با اقداماتی از جمله مسدود کردن دارایی‌ها و ممنوعیت سفر تحریم کرده است. با افزودن به تعدادی از تحریم‌ها در هفته‌های گذشته که شامل محدودیت‌های مالی بر بزرگترین مؤسسات روسیه و تعدادی از افراد می‌شد، خزانه‌داری ایالات متحده تحریم‌ها را برای مؤسسات مالی و نهادهایی که برای اقتصاد روسیه حیاتی تلقی می‌شوند، تمدید کرد. این کشور همچنین اقداماتی را برای محدود کردن صادرات فناوری حساس به روسیه انجام داد و خانواده‌های کلیدی نزدیک به پوتین و سایر سرمایه‌گذاران با نفوذ را تحریم کرد. در همین حال، رهبران اتحادیه اروپا نیز با تجدید مجموعه تحریم‌ها که شامل بخش‌های مالی، حمل‌ونقل و انرژی روسیه می‌شود، موافقت کردند. از جمله این موارد می‌توان به مسدود کردن برخی تراکنش‌های مالی، ممنوعیت شرکت‌های تحت کنترل دولتی از فهرست بندی جدید سهام در بورس‌های اروپایی و ممنوعیت فروش برخی تجهیزات صنعتی و همچنین قطعات هواپیما و جت اشاره کرد. سایر اقتصادهای بزرگ مانند ژاپن، کانادا، استرالیا و کره جنوبی نیز تحریم‌های شدیدی را اعمال کرده‌اند. در همین حال، بریتانیا و آمریکا تحریم‌های جداگانه‌ای را علیه بلاروس به دلیل همکاری این کشور با روسیه وضع کرده‌اند.

شرکت‌های نفت و گاز روسیه در کدام کشورهای خارجی سرمایه‌گذاری دارند؟

شرکت‌های بین‌المللی روسی در برخی کشورهای خارجی در زمینه نفت و گاز فعالیت دارند که مهم‌ترین این مشارکت‌ها موارد ذیل می‌باشند:

ازبکستان:

گازپروم و بانک اقتصادی خارجی روسیه در سال ۲۰۲۰ اعلام کردند که قصد دارند معادل ۶۵۰ میلیون دلار در استخراج نفت و گاز ازبکستان سرمایه‌گذاری کنند. نماینده شرکت «ازبک.نفت.گاز» گفت: ما برای جذب معادل ۶۵۰ میلیون دلار سرمایه‌گذاری در سال آینده میلادی با چندین بانک روسیه مذاکرات انجام داده‌ایم. به گفته وی، این منابع اعتباری را گازپروم و بانک اقتصادی خارجی روسیه به مدت ۱۰ سال اختصاص خواهند داد. برنامه‌ریزی شده این وام برای برنامه افزایش استخراج نفت و گاز تا سال ۲۰۲۱ میلادی جذب شود که وام ۱۰۰ میلیون دلاری بانک

قزاقستان:

در یک پروژه نفت و گاز در قزاقستان که در آن KIO، به عنوان گروهی از سرمایه گذاران خارجی، مسئولیت توسعه این میدان را بر عهده دارد، در حالی که BG و Agip به عنوان اپراتور تعیین شده اند، لوک اوایل نیز مشارکت دارد. سهام لوک اوایل در این پروژه سهام حداقلی است. انتظار می رود این پروژه تولید نفت خام و میعانات گازی را از ۱۰۰۰۰۰ بشکه در روز فعلی به بیش از ۲۲۰۰۰۰ بشکه در روز و تولید گاز را به ۱/۳ میلیارد فوت مکعب در روز (BCF/d) برساند.

از دیگر شرکت های بین المللی روسیه که در کشورهای مختلف خارجی فعالیت داشته، میتوان به گازپروم اشاره کرد. گازپروم با شرکت های خارجی چه در داخل و چه خارج از کشورهای سابق اتحاد جماهیر شوروی ارتباط داشته است. پیش از آغاز بحران اوکراین، گازپروم در حال کار بر روی پروژه های مختلف با کشورهای اروپایی و آسیایی بوده که در نهایت می توانست منجر به ایجاد یک سیستم شبکه گازی پیچیده در سراسر این مناطق بشود، ولی محدودیت های مالی اعمال شده از طریق اروپا، ادامه مسیر همکاری این شرکت با کشورهای خارجی را دچار مشکلات جدی می کند.

عراق:

روس نفت از سال ۲۰۱۷ با کردهای عراق (دولت اقلیم کردستان) وارد معامله شده است. پاییز دو سال پیش، این شرکت مذاکراتی را با دولت اقلیم کردستان برای افتتاح خط لوله ای آغاز کرد که امیدوار بود بتواند در صادرات گاز طبیعی عراق به ترکیه و اروپا مشارکت کند. موقعیت برجسته این غول نفتی با سرمایه گذاری های کلان در عرصه های کلیدی سیاست خارجی روسیه، از جمله قطب شمال، چین، ویتنام، ونزوئلا، آفریقا و خاورمیانه مشخص شده است. واضح است که کرملین مزایای اقتصادی و سیاسی را که در نتیجه این سرمایه گذاری های گسترده نصیب روس نفت و مسکو خواهد شد، به دقت بررسی کرده است. از این رو، می توان استدلال کرد که این قراردادهای انرژی، که از سال ۲۰۱۴ منشا گرفته اند، بخشی از استراتژی بزرگتر خاورمیانه روسیه است که مداخله در سوریه، معاملات انرژی و تسلیحات آن در سراسر منطقه و روابط با بازیگران کلیدی را در بر می گیرد. تا لحظه نگارش این گزارش، خبری مبنی بر ایجاد اختلال در عملکرد شرکت روس نفت در عراق بدست نیامده است.

پاکستان:

در شهریور ۱۴۰۰ اعلام شد که پروژه ساخت خط لوله انتقال گاز «پاکستان استریم» با همکاری روسیه و پاکستان به زودی آغاز

می شود. در همین راستا شفقت علی خان، سفیر پاکستان در روسیه اعلام کرد که پس از چند دور مذاکره فنی، انتظار می رود پروژه ساخت خط لوله انتقال گاز «پاکستان استریم» به زودی آغاز شود. وی گفت: پس از سال ها مذاکره، مسکو و اسلام آباد سرانجام توافقنامه ای را امضا کردند و از آن زمان تاکنون پیشرفت قابل توجهی حاصل شده است. سفیر پاکستان در روسیه افزود: انتظار داریم به محض نهایی شدن جزئیات این توافق، اجرای آن آغاز شود، این موضوع تأثیر قابل توجهی بر سرمایه گذاری های آینده (در پاکستان) خواهد داشت.

این خط لوله بزرگ انتقال گاز، بندر کراچی و شهر بندری گوادر در جنوب پاکستان را به نیروگاه ها و قطب های صنعتی شمال این کشور متصل می کند، انتظار می رود ظرفیت سالانه انتقال این خط لوله با طولی بیش از ۶۸۳ مایل (۱۱۰۰ کیلومتر) ۱۲ میلیارد و ۴۰۰ میلیون مترمکعب گاز باشد. بر اساس مفاد این توافقنامه، پاکستان ۷۴ درصد از سهام این خط لوله و روسیه ۲۶ درصد باقیمانده را در اختیار دارد، قرارداد اولیه ساخت خط لوله پاکستان استریم در سال ۲۰۱۵ امضا شده بود. تا لحظه نگارش این گزارش، خبری مبنی بر ایجاد اختلال در عملکرد روسیه در پاکستان بدست نیامده است.

شایان ذکر است که به نظر میرسد فعالیت بین المللی شرکت های روسی در کشورهای اتحاد جماهیر شوروی سابق و کشورهای آسیایی پس از شروع بحران اوکراین با مشکل خاصی مواجه نشده، برخلاف عملکرد شرکت های روسی در کشورهای اروپایی که به دلیل حذف از سیستم سوئیفت حتی بدون اعمال تحریم مستقیم بر روی فعالیت هر یک از آنها، با مشکل جدی در دریافت و پرداخت مواجه و عملاً مختل شده است.

روسیه چه واکنشی نشان داده است؟

در هفته های اخیر، پوتین در واکنش به تحریم ها و واکنش کلی غرب، نیروهای بازدارنده روسیه از جمله تسلیحات هسته ای را در حالت آماده باش قرار داد. همچنین روسیه خطوط هوایی بریتانیا را از فرود در روسیه و همچنین به طور گسترده تر حریم هوایی این کشور ممنوع کرد.

همچنین بانک مرکزی روسیه در تلاش برای کاهش تاثیر تحریم ها بر اقتصاد، نرخ بهره خود را از ۹/۵ درصد به ۲۰ درصد افزایش داد و صادرکنندگان را ملزم به فروش ۸۰ درصد از درآمدهای ارزی که از اول ژانویه سال جاری دریافت می شود، کرده است. شهروندان روسیه همچنین از انتقال پول با استفاده از وسایل پرداخت الکترونیکی ارائه شده توسط شرکت های خارجی منع شده اند.

جمع بندی و نظر کارشناسی:

بین المللی نفت و گاز روسیه در اروپا یا سایر کشورها به صورت مستقیم به دست نیامده، ولی آنچه مشاهده میشود این است که تحریم سوئیفت، با اثرات ثانویه خود، فعالیت شرکت های روسی را در اروپا محدود ساخته است. نکته دیگر اینکه بررسی موارد سرمایه گذاری خارجی روسیه نشان میدهد که کشورهای FSU و عراق و پاکستان هدف بخش عظیمی از سرمایه گذاری های روسیه در سال های اخیر بوده اند که به نظر نمیرسد در مورد تحریم ها با اروپا یا آمریکا هم نظر و هم عقیده باشند، از جمله اینکه اخیرا در فروردین ۱۴۰۱ مقامات روسیه و پاکستان در نشستی بر لزوم ادامه خط لوله پاکستان استریم در شرایط حاضر تاکید کرده اند و به این ترتیب به نظر میرسد احتمالا مشکل خاصی برای ادامه فعالیت شرکت های روسی در این کشورها، مگر سخت شدن مسیر پرداخت و یافتن راهی بجز سیستم سوئیفت، وجود نخواهد داشت.

نگاهی به طیف تحریم های اعمال شده توسط آمریکا و اروپا نسبت به روسیه، نشان میدهد که غرب در حال حرکت بسیار سریع به سمت آخرین ابزارهای تحریمی در تقریبا تمامی بخش های روسیه علاوه بر بخش نفت و گاز میباشد. در عین حال برای محدود کردن فعالیت شرکت های بین المللی نفت و گاز روسی، با محدود کردن سوئیفت، شاید نیاز چندانی به اعمال محدودیت جداگانه نباشد و عدم دسترسی به سوئیفت، به تنهایی عملکرد شرکت های روسی را در کشورهایی که با این سیستم در آنها پرداخت انجام میشود، مختل می کند. به زبان دیگر، نگاهی به مجموعه تحریم ها در زمینه نفت و گاز روسیه پس از جنگ با اوکراین نشان میدهد که تحریم های اروپا و آمریکا عمدتا سرمایه گذاری شرکت های بین المللی را در بخش نفت و گاز روسیه هدف قرار داده و تا لحظه نگارش این گزارش، اطلاعاتی مبنی بر محدود کردن خاص سرمایه گذاری شرکت های

منابع:

- <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/new-atlanticist/whats-left-to-sanction-in-russia-wallets-stocks-and-foreign-investments/>
- <https://www.schroders.com/en/hk/retail-investors/insights/managers-views/what-are-the-implications-of-the-sanctions-against-russia/>
- <https://www.kurdistan.com/en/details.aspx?jimare=1111>
- <https://www.shana.ir/news/320834/%D8%B7%D8%B1%D8%AD-%D8%B3%D8%A7%D8%AE%D8%AA-%D8%AE%D8%B7-%D9%84%D9%88%D9%84%D9%87-%DA%AF%D8%A7%D8%B2-%D9%BE%D8%A7%DA%A9%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86-%D8%A7%D8%B3%D8%AA%D8%B1%DB%8C%D9%85-%DA%A9%D9%84%DB%8C%D8%AF-%D9%85%DB%8C-%D8%AE%D9%88%D8%B1%D8%AF>
- <https://www.investopedia.com/articles/markets/082615/5-biggest-russian-natural-gas-companies.asp>
- <https://disclosures.ifc.org/project-detail/SPI/9953/lukoil-overseas>
- <https://interfax.com/newsroom/top-stories/79105/>

جاه طلبی آسیا برای کربن زدایی در عمل

اعظم محمد باقری، پیمان نیلچی پور

مقدمه:

تردیدی نیست که امروزه امنیت انرژی، پایداری و بهینه سازی مصرف آن، توجه رهبران جهان را بیشتر از گذشته به خود معطوف کرده است و پیامدهای تغییر اقلیم نیز هر روز بر نگرانی جوامع می افزاید. بسیاری از دولت ها به سرعت در حال اجرای برنامه های کربن زدایی هستند. اتحادیه ی اروپا در برنامه ی مدون REPowerEU برای افزایش سهم بهره برداری از انرژی های تجدیدپذیر به ۴۵ درصد تا سال ۲۰۳۰ هدف گذاری کرده است و پیش بینی می شود کشورهای منطقه ی آسیا-اقیانوسیه نیز در دهه ی بعدی، مبلغی بالغ بر ۱٫۸ تریلیون دلار در زمینه ی توسعه ی تجدیدپذیرها سرمایه گذاری کنند. اما هیچ یک از این اقدامات این حقیقت را پنهان نمی کند که بحران انرژی، بسیاری از کشورها را برای حفظ تأمین انرژی به بازگشت به مصرف زغال سنگ مجبور کرده است. با توجه ضرورت سیاست گذاری در جهت کربن زدایی در منطقه آسیا و تأثیر قابل توجه ذغال سنگ بر گرمایش جهانی، لزوم اقدامات فوری در این زمینه اجتناب ناپذیر است.

ارزیابی گزارش؛ نکات محوری:

قیمت های سرسام آور ال ان جی و رقابت فزاینده با اتحادیه اروپا بر سر تأمین آن، تقاضای ال ان جی را در آسیا محدود کرده و مصرف زغال سنگ را در این منطقه افزایش خواهد داد. همچنین در صورتی که اروپا به دنبال جایگزینی منابع خارجی ال ان جی به جای گاز روسیه تا پایان سال ۲۰۲۳ باشد، با افزایش بیشتر قیمت ها، تقاضا برای ال ان جی در آسیا تا اواسط دهه ی جاری در مقایسه با وضعیت پایه ی آن تا حدود ۴۰ میلیون تن در سال کاهش خواهد یافت. در چنین شرایطی، بجای تجدیدپذیرها، زغال سنگ کمبود منبع انرژی را جبران خواهد کرد.

تقاضای منطقه ای زغال سنگ، حتی با قیمت های بالا، در حال بازگشت به شرایط قبل است. این موضوع در منطقه ی آسیا و اقیانوسیه به وضوح آشکار است و هر چند به معنای کنار گذاشتن اهداف کاهش انتشار از سوی دولت های این منطقه نیست، اما افزایش ریسک بازگشت تقاضا برای زغال سنگ در آسیا و به تبع آن افزایش انتشارات یا حداقل کند شدن روند کاهش آن بویژه در این زمان که دولت ها باید برای کربن زدایی بر تلاش های خود

بیفزایند، احساس می شود. به ویژه در بازارهایی مثل چین و هند که می توانند به سرعت به تولید ارزان داخلی آن پردازند. ماه گذشته، تولید زغال سنگ اندونزی یک رکورد بالا را به ثبت رساند و صادرات استرالیا نیز به بالاترین سطح خود در سال جاری رسید. وضعیت چین قابل تأمل است، بطوری که حتی با وجود محدودیت های کرونایی اخیر، انتظار می رود چین در سه ماهه ی دوم رشد تقاضای مثبتی را برای برق به ثبت برساند، در حالی که این کشور کماکان حدود ۶۰ درصد از برق خود را با استفاده از سوخت زغال سنگ تأمین می کند و جهت کاهش وابستگی به ال ان جی گران قیمت، دولت این کشور با قدرت از تولید داخلی زغال سنگ حمایت خواهد کرد. البته وضعیت در تمام کشورهای منطقه ی آسیا و اقیانوسیه که همچنان ۵۶ درصد از برق خود را با استفاده از سوخت زغال سنگ تولید می کنند، مشابه است.

تحقیقات نشان می دهد که منطقه آسیا طی دهه ی بعدی شاهد سرمایه گذاری فراوان در انرژی های تجدیدپذیر خواهد بود، اما اطمینان از این اقدام مستلزم داشتن یک چشم انداز وسیع است. بطور مثال چین برنامه ریزی کرده است که بین سال های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۵، ۶۰ درصد از ۱٫۸ تریلیون دلار سرمایه گذاری مورد انتظار در توسعه ی انرژی های تجدیدپذیر این منطقه را به خود اختصاص دهد، اما برای تأمین حداقل نیمی از تقاضای فزاینده ی برق با استفاده از این منابع، هدف گذاری بلندپروازانه ای ندارد. صرف نظر از تقاضای جاری، حتی رشد مصرف برق آسیا در ۵ سال آتی را نیز نمی توان فقط با استفاده از منابع تجدیدپذیر تأمین کرد.

با این حال، در آینده رشد آشکاری در سرمایه گذاری بر روی توسعه ی انرژی های تجدیدپذیر در این منطقه مشاهده خواهد شد. چرا که قیمت های بالای زغال سنگ و گاز تعرفه های فروش عمده ی برق را در مقایسه با سال ۲۰۲۱ تا ۵۰ درصد افزایش داده است که نشان دهنده ی بهبود صرفه ی اقتصادی منابع تجدیدپذیر نسبت به سوخت های فسیلی است. باین وجود، احتمال افزایش ظرفیت بهره برداری از انرژی های خورشیدی و بادی کم است و بعضی از بازارها در حال حرکت به سمت مخالف اتصال شبکه ی برق به تجدیدپذیرها هستند که این امر موجب افزایش ریسک توسعه دهنده ها و وام دهندگان در این پروژه ها به دلیل کاهش نرخ بازدهی داخلی (IRR) می شود.

دولت‌هایی که به اهداف کاهش انتشار ۲۰۳۰ و صفر خالص در بلندمدت متعهد هستند یک چالش سیاسی ایجاد می‌کند. این موضوع، همچنین ریسک اختلاف سرعت عمل را در روند گذار انرژی ایجاد می‌کند، چراکه بعضی از کشورها همچنان به زغال سنگ متکی خواهند ماند، در حالی که دیگر کشورها با سرعت بیشتری به حرکت خود ادامه خواهند داد که احتمالاً منجر به ایجاد شکاف‌های ژئوپلیتیک و ناهم‌واری در مسیرهای دستیابی به اهداف پذیرفته‌شده‌ی کربن‌زدایی خواهد شد.

البته این یک دیدگاه بدبینانه است و برخی واقعیت‌ها این دیدگاه را تعدیل می‌کند. چرا که با توسعه تجدیدپذیرها در آینده، هزینه کمتری برای تولید برق از منابع تجدیدپذیر متصور است. فناوری جذب و ذخیره‌ی کربن (CCS) در حال توسعه است، هیدروژن کم‌کربن از آینده‌ی خوبی برخوردار است و فناوری‌های جدید دیگری نیز ظهور خواهند کرد که می‌تواند در جهت سیاست‌های کربن‌زدایی منطقه تعریف شده و مؤثر باشد. با این حال، باید به مسئله‌ی بازگشت تقاضا برای زغال سنگ به سرعت رسیدگی شود، چرا که بدون اتخاذ اقدامات فوری، بروز اختلال در گذار انرژی منطقه‌ی آسیا اقیانوسیه اجتناب‌ناپذیر خواهد بود. اکنون زمان عمل است و زمان زیادی برای از دست دادن فرصت‌ها باقی نمانده است.

استرالیا یک نمونه‌ی بارز از این مورد است. نهاد نظارت بر بازار این کشور (AEMO) از مدت‌ها پیش بر این موضوع پافشاری کرده است که سرمایه‌گذاری‌ها در شبکه‌ی برق باید برای توسعه‌ی دو برابری ظرفیت بهره‌برداری از منابع تجدیدپذیر تا سال ۲۰۳۰ صورت پذیرد؛ اما ماه گذشته، با توقف اتصال منابع جدید تجدیدپذیر به شبکه، بازار عمده‌ی برق آن با افت شدید مواجه شد. همچنین در ماه ژانویه، مرکز ملی تأمین برق ویتنام اعلام کرد که در سال جاری هیچ پروژه جدید تأمین انرژی خورشیدی یا بادی به شبکه‌ی برق این کشور متصل نخواهد شد. بویژه در حال حاضر، در پیش‌نویس طرح توسعه‌ی برق ویتنام، سهم تجدیدپذیرها تا سال ۲۰۳۰ به دلیل محدودیت‌های شبکه، ثابت در نظر گرفته شده است که موجب افزایش نیاز به زغال سنگ و گاز برای تأمین تقاضای فزاینده‌ی برق خواهد شد.

اظهار نظر کارشناسی:

با اوج‌گیری قیمت‌های ال ان جی و رقابت اروپا با آسیا بر سر تأمین آن، این خطر به شکلی فزاینده وجود دارد که زغال سنگ جای گاز را به عنوان سوخت جایگزین در روند گذار انرژی اقتصادهای در حال ظهور آسیایی بگیرد. حتی بازارهای بالغی همچون استرالیا و ژاپن نیز اخیراً با جدیت در حال راه‌اندازی مجدد تولید برق زغال‌سنگی خود هستند. بازگشت مجدد آسیا به زغال سنگ برای

منبع:

- <https://www.woodmac.com/reports/energy-markets-apac-energy-buzz-asias-decarbonisation-ambition-isnt-matching-reality-150046800>

موسسه مطالعات بین المللی انرژی